

*Programación
didáctica do
departamento
de Economía*

Curso 2022-2023

Milagros Malvido García

Xefa de departamento

IES Carlos Casares – Vigo

Índice

0. Normativa de aplicación.....	6
Normativa estatal.....	6
Normativa autonómica.....	6
1. Introducción e contextualización.....	6
Distribución horaria semanal.....	7
2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave.....	7
Ponderación das competencias clave para 4º ESO.....	10
Ponderación das competencias clave para Bacharelato.....	10
3. Concreción que recolle a relación de estándares de aprendizaxe avaliables da materia que forman parte dos perfís competenciais.....	11
4º ESO – Economía.....	11
4º ESO – Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial.....	17
2º Bacharelato – Economía de empresa.....	20
4. Concreción dos obxectivos.....	27
ESO – Obxectivos de etapa.....	27
Bacharelato – Obxectivos de etapa.....	29
Obxectivos da materia de Economía de Empresa – 2º BACH.....	30
5. Concreción para cada estándar avaliable de: temporización, grao mínimo de consecución para superar a materia, procedementos e instrumentos de avaliación e competencias clave por estándar.....	31
4º ESO – Economía.....	32
4º ESO – Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial.....	54
2º Bacharelato – Economía de empresa.....	70

6. Concrecións metodolóxicas da materia.....	114
ESO.....	114
Bacharelato.....	116
7. Materiais e recursos didácticos.....	118
4º ESO – Economía.....	118
4º ESO – Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial.....	119
2º Bacharelato – Economía de empresa.....	120
8. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado. .	124
Avaliación final.....	124
Sistema e instrumentos de cualificación.....	125
Rúbrica en 4º ESO.....	170
Rúbrica en 4ºESO – Economía.....	170
Rúbrica en 2º Bacharelato – Economía de empresa.....	171
Avaliación de cada bloque de contidos.....	172
Nota final para 4º ESO – Economía.....	172
Nota final para 4º ESO – Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial.....	173
Nota final para 2º Bacharelato – Economía de empresa.....	174
Mecanismos para recuperar unha avaliación non superada.....	174
9. Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente.....	175
Indicadores de logro do proceso de ensino.....	175
.....	176
Indicadores de logro da práctica docente.....	176
10. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes.....	177
11. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados.....	179
Avaliación inicial.....	179
12. Medidas de atención á diversidade.....	179
13. Concreción dos elementos transversais que se traballarán no curso...181	
14. Actividades complementarias e extraescolares.....	182
4º ESO – Economía.....	182

4º ESO – Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial.....	182
2º Bacharelato – Economía de empresa.....	182
Contribución ao plan lector.....	183
15. Mecanismos de revisión, avaliación, modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora....	183
Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica.....	183
Medidas que se adoptarán como resultado da revisión.....	183
Indicadores.....	184

0. Normativa de aplicación

Normativa estatal

- Real Decreto 1105/2014, de 26 de diciembre, por el que se establece el currículo básico de la Educación Secundaria Obligatoria y del Bachillerato (BOE 03/01/2015).
- Orden ECD/65/2015, de 21 de enero, por la que se describen las relaciones entre las competencias, los contenidos y los criterios de evaluación de la Educación Primaria, la Educación Secundaria Obligatoria y el Bachillerato (BOE 29/01/2015).
- Real Decreto 310/2016, de 29 de julio, por el que se regulan las evaluaciones finales de Educación Secundaria Obligatoria y de Bachillerato.

Normativa autonómica

- Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 29).
- Orde do 15 de xullo de 2015 pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta (DOG do 21).
- ORDE do 25 de xaneiro de 2022 pola que se actualiza a normativa de avaliación nas ensinanzas de educación primaria, de educación secundaria obrigatoria e de bacharelato no sistema educativo de Galicia. (DOG, 11-02-2022).
- RESOLUCIÓN do 26 de maio de 2022, da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento das ensinanzas de educación infantil, educación primaria, educación secundaria obrigatoria e bacharelato no curso académico 2022/23. (DOG, 20-06-2022).

1. Introducción e contextualización

O IES Carlos Casares (36016681) é un centro de educación secundaria situado na Avda. de Madrid s/n, saída 663, de Vigo. Trátase dun centro urbano. Os estudos

que se imparten no centro son: ESO e bacharelato.

A distribución das materias no departamento neste curso é a seguinte:

- 3º de ESO: Proxecto competencial.
- 4º de ESO: Iniciación á actividade emprendedora e empresarial.
- 4º de ESO: Economía.
- 1º de Bacharelato: Economía.
- 2º de Bacharelato: Economía de empresa.

Distribución horaria semanal

<i>Curso</i>	<i>Grupo</i>	<i>Materia</i>	<i>Sesións</i>
3º de ESO	A	Proxecto competencial	1
3º de ESO	B	Proxecto competencial	1
3º de ESO	C	Proxecto competencial	1
4º de ESO	B	Iniciativas emprendedoras	3
4º de ESO	B-C	Economía	3
1º de Bacharelato	A	Economía	4
2º de Bacharelato	A	Economía de empresa	4
<i>Total departamento</i>			<i>17</i>

2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave

Potenciarase o desenvolvemento da competencia de comunicación lingüística, da competencia matemática e das competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.

Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deberán deseñarse actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe en máis dunha competencia ao mesmo tempo.

Para os efectos do decreto, as competencias clave do currículo así como o deseño de actividades de aprendizaxe para alcanzar ditas competencias clave son as seguintes:

<i>Competencias clave (CC)</i>	<i>Actividades que contribúen ao desenvolvemento das CC</i>
Comunicación lingüística (CCL)	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender vocabulario específico da materia. • Expresarse de formal oral axeitada na exposición de contidos. • Comprender textos. • Procurar información en distintos soportes e procesala.
Aprender a aprender (CAA)	<ul style="list-style-type: none"> • Distinguir conceptos. • Realizar esquemas en mapas conceptuais. • Sintetizar e resumir contidos. • Reflexionar sobre distintos textos.
Sentidos de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)	<ul style="list-style-type: none"> • Realizar e analizar a matriz DAFO para estudar un caso concreto. • Concretar as estratexias a adoptar en determinadas situacións empresariais. • Recoñecer as distintas formas de crecemento empresarial. • Segundo o plan de negocio, traballar a creatividade e innovación. • Procurar oportunidades tanto a nivel persoal como profesional en distintas páxinas web e proceder ao seu estudo.
Competencia dixital (CD)	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer os dereitos e os riscos no mundo dixital. • Usar as diferentes aplicacións informáticas. • Seleccionar fontes de información. • Crear contidos. • Ter unha actitude activa, crítica e realista cara as tecnoloxías e os medios tecnolóxicos.

<i>Competencias clave (CC)</i>	<i>Actividades que contribúen ao desenvolvemento das CC</i>
Competencias sociais e cívicas (CSC)	<ul style="list-style-type: none"> • Ser críticos na exposición de traballos e ter a capacidade de comunicarse respectando contornos sociais e culturais. • Ser tolerantes, asertivos e empatizar co resto do grupo. • Aprender a respectar os dereitos humanos.
Conciencia e expresións culturais (CCEC)	<ul style="list-style-type: none"> • Relacionar os contidos empresarias co contorno do alumnado.
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT)	<ul style="list-style-type: none"> • Valorar proxectos de investimento para tomar decisións. • Minimizar os custos de xestión de existencias. • Interpretar resultados matemáticas determinara se as solucións son axeitadas no contexto que se presentan. • Interpretar e representar gráficos como CPM, punto de pedido, limiar de rendibilidade, etc. • Realizar cálculos para coñecer a rendibilidade económica e financeira da empresa. • Desenvolver o sentido da responsabilidade respecto á protección dos recursos naturais e a cuestións medioambientais. • Entender a responsabilidade social das empresas e a súa relación con criterios éticos asociados a ciencia e a tecnoloxía.

Ponderación das competencias clave para 4º ESO

	Competencias	Ponderación
1.	Comunicación lingüística (CCL)	20%
2.	Aprender a aprender (CAA)	15%
3.	Sentidos de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)	10%
4.	Competencia dixital (CD)	15%
5.	Competencias sociais e cívicas (CSC)	10%
6.	Conciencia e expresións culturais (CCEC)	10%
7.	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT)	20%

Ponderación das competencias clave para Bacharelato

	Competencias	Ponderación
1.	Comunicación lingüística (CCL)	15%
2.	Aprender a aprender (CAA)	15%
3.	Sentidos de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)	15%
4.	Competencia dixital (CD)	15%
5.	Competencias sociais e cívicas (CSC)	10%
6.	Conciencia e expresións culturais (CCEC)	10%
7.	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT)	20%

3. Concreción que recolle a relación de estándares de aprendizaxe avaliables da materia que forman parte dos perfís competenciais

4º ESO – Economía

Bloque 1. Ideas económicas básicas – Economía – 4º ESO

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe
CCL CSC	ECB1.1.1. Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como as claves dos problemas básicos de calquera economía, e comprende que todas as eleccións supoñen renunciar a outras alternativas e que todas as decisións teñen consecuencias.
CAA CD	ECB1.1.2. Distingue formas de analizar e resolver problemas económicos, e identifica as súas vantaxes, os seus inconvenientes e as súas limitacións.
CCL	ECB1.2.1. Comprende e utiliza correctamente termos da área da economía.
CSC CAA	ECB1.2.2. Diferencia entre economía positiva e economía normativa.
CD CMCCT	ECB1.2.3. Representa e analiza graficamente o custo de oportunidade mediante a fronteira de posibilidades de produción.
CMCCT CSC	ECB1.3.1. Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas.
CMCCT CSC	ECB1.3.2. Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas do seu contorno.

Bloque 2. Economía e empresa – Economía – 4º ESO

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe
CMCCT CSIEE	ECB2.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónaas coas esixencias de capital para a súa constitución e coas responsabilidades legais para cada tipo.
CAA CD	ECB2.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso, en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.
CSIEE CSC	ECB2.1.3. Distingue os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu ámbito, así como a forma de interactuar co seu contorno máis próximo e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan.
CMCCT CSC	ECB2.2.1. Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.
CD CSC	ECB2.2.2. Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades.
CCL CD CMCCT	ECB2.3.1. Explica as posibilidades de financiamento das empresas e diferencia o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.
CD CMCCT	ECB2.4.2. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.
CD CMCCT	ECB2.5.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as actividades, e sinala o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles.
CSC	ECB2.5.2. Valora a achega que para a riqueza nacional supón a carga impositiva que soportan as empresas.

Bloque 3. Economía persoal – Economía – 4º ESO

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe
CAA CD CMCCT	ECB3.1.1. Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu seguimento.
CAA CD CMCCT	ECB3.1.2. Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado.
CAA CD CMCCT	ECB3.1.3. Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas.
CAA CSIEE	ECB3.2.1. Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos financeiros ao longo da vida. Esa planificación vincúlase á previsión realizada en cada etapa, de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional.
CAA CSC	ECB3.3.1. Recoñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto.
CAA CSC	ECB3.3.2. Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, valorando o risco e seleccionando a decisión máis axeitada para cada momento.
CCL CMCCT	ECB3.4.1. Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria.
CCL CAA CD	ECB3.4.2. Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos.
CAA CD	ECB3.4.3. Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación ante estas.
CCL CD CMCCT	ECB3.4.4. Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garanten a seguridade na súa operativa.
CAA CCL CMCCT	ECB3.5.1. Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida.

Bloque 4. Economía e ingresos e gastos do Estado – Economía – 4º ESO

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe
CMCCT CSC	ECB4.1.1. Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións.
CD CMCCT	ECB4.1.2. Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e os gastos do Estado.
CMCCT CSC	ECB4.1.3. Distingue nos ciclos económicos o comportamento dos ingresos e dos gastos públicos, así como os efectos que se poden producir ao longo do tempo.
CCL CSC	ECB4.1.4. Describe o contido dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución.
CCL CMCCT	ECB4.2.1. Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles.
CCL CMCCT CSC	ECB4.3.1. Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta.
CAA CD CMCCT	ECB4.3.2. Interpreta gráficos representativos da distribución da renda.

Bloque 5. Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego – Economía – 4º ESO

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe
CCL CSC	ECB5.1.1. Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.
CCL CMCCT CSC	ECB5.1.2. Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación para a marcha da economía.
CD CMCCT	ECB5.1.3. Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego.
CCL CMCCT CSC	ECB5.2.1. Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.
CSC CD	ECB5.2.2. Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego.
CAA CD	ECB5.2.3. Investiga e reconece vieiros e tendencias de emprego.

Bloque 6. Economía internacional – Economía – 4º ESO

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe
CAA CSC	ECB6.1.1. Valora o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos.
CSC CCL	ECB6.1.2. Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel.
CAA CD CSC	ECB6.1.3. Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional.
CSC CD CCL	ECB6.1.4. Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea.
CAA CSC	ECB6.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.

4º ESO – Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial

Bloque 1. Autonomía persoal, liderado e innovación – IAEE – 4º ESO

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe
CSIEE CAA	IAEEB1.1.1. Identifica as calidades persoais, as actitudes, as aspiracións e a formación propias das persoas con iniciativa emprendedora, e describe a actividade dos/das empresarios/as e o seu papel na xeración de traballo e benestar social.
CSIEE CAA CD	IAEEB1.1.2. Investiga con medios telemáticos as áreas de actividade profesional do seu contorno, os tipos de empresa que as desenvolven e os postos de traballo en cada unha, razoando os requisitos para o desempeño profesional en cada un deles.
CSIEE CAA	IAEEB1.2.1. Deseña un proxecto de carreira profesional propia relacionando as posibilidades do ámbito coas calidades e as aspiracións persoais, e valorando a opción do autoemprego e a necesidade de formación ao longo da vida.
CSIEE CSC	IAEEB1.3.1. Identifica as normas e as institucións que interveñen nas relacións entre os/as traballadores/as e as empresas, en relación co funcionamento do mercado de traballo.
CSIEE CSC CMCCT	IAEEB1.3.2. Distingue os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e compróbaos en contratos de traballo e documentos de negociación colectiva.
CSIEE CSC CCL	IAEEB1.3.3. Describe as bases do sistema da Seguridade Social e as obrigas dos/das traballadores/as e dos/das empresarios/as dentro deste, así como as prestacións mediante procuras nas web institucionais, valorando a súa acción protectora ante as continxencias cubertas.
CSIEE CAA CMCCT	IAEEB1.3.4. Identifica as situacións de risco laboral máis habituais nos sectores de actividade económica máis salientables no ámbito, e indica os métodos de prevención legalmente establecidos, así como as técnicas de primeiros auxilios aplicables en caso de accidente ou dano.

Bloque 2. Proxecto de empresa – IAEE – 4º ESO

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe
CSIEE CAA	IAEEB2.1.1. Determina a oportunidade dun proxecto de empresa, identificando as características e tomando parte na actividade que a empresa desenvolve.
CSIEE CMCCT CD	IAEEB2.1.2. Identifica as características internas e externas da empresa en proxecto, así como os elementos que constitúen o contorno específico desta (mercado, provedores/as, clientela, sistemas de produción e/ou comercialización, almacenaxe, etc.).
CSIEE CMCCT CCL	IAEEB2.1.3. Describe a relación da empresa proxectada co seu sector, a súa estrutura organizativa e as funcións de cada departamento, e identifica os procedementos de traballo no desenvolvemento do proceso produtivo ou comercial.
CSIEE CMCCT CCL	IAEEB2.1.4. Elabora documentos para a planificación das funcións da empresa en proxecto, tanto a longo como a curto prazo.
CAA CMCCT CD	IAEEB2.2.1. Manexa como usuario/a de nivel básico aplicacións informáticas de control e seguimento de clientela, provedores/as e outros, aplicando as técnicas básicas de contabilidade, xestión financeira e comercial e administración de persoal, para a organización da información da empresa proxectada.
CCL CSIEE CMCCT CD	IAEEB2.2.2. Transmite información entre as áreas e a clientela da empresa en proxecto, recoñecendo e aplicando técnicas de comunicación e negociación, e aplicando o tratamento protocolario axeitado mediante medios telemáticos e presenciais.
CCL CSIEE CMCCT CD	IAEEB2.3.1. Crea materiais publicitarios e para a difusión dos produtos e/ou servizos obxecto do proxecto, e elabora un plan de comunicación en internet e en redes sociais, aplicando os principios do márketing.
CAA CSIEE CMCCT CD	IAEEB2.3.2. Desenvolve tarefas de produción e/ou comercialización na empresa en proxecto segundo os plans de control prefixados: simulando a toma de decisións para cumprir os prazos e os obxectivos establecidos e propondo melloras, mediante o traballo en equipo.
CSIEE CMCCT CD	IAEEB2.3.3. Compila datos sobre os apoios á creación de empresas tanto do contorno próximo como do territorial, estatal ou europeo, e selecciona as posibilidades que se axusten ao proxecto de empresa formulado.

Bloque 3. Finanzas – IAEE – 4º ESO

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe
CSIEE CMCCT	IAEEB3.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e indica as esixencias de capital e responsabilidades propias de cada tipo.
CSIEE CMCCT CD	IAEEB3.1.2. Identifica e enumera as administracións públicas implicadas na posta en marcha de empresas, e compila por vía telemática os principais documentos necesarios para a posta en funcionamento.
CSC CMCCT	IAEEB3.1.3. Valora as tarefas de apoio, rexistro, control e fiscalización que realizan as autoridades no proceso de creación de empresas, e describe os trámites que se deben realizar.
CAA CSIEE CMCCT	IAEEB3.1.4. Selecciona a forma xurídica máis axeitada en cada caso segundo a actividade que se vaia desenvolver, o número de emprendedores/as, o alcance da responsabilidade que se vaia asumir, a complexidade organizativa, a dispoñibilidade financeira e a fiscalidade.
CSIEE CMCCT CD	IAEEB3.2.1. Determina os investimentos necesarios para a posta en marcha dunha empresa, e distingue as principais partidas relacionadas nun balance de situación.
CSIEE CMCCT CD	IAEEB3.2.2. Caracteriza de xeito básico as posibilidades de financiamento das empresas, diferenciando o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.
CAA CSIEE CMCCT CD	IAEEB3.3.1. Presenta un estudo de viabilidade económico-financieiro a medio prazo do proxecto de empresa, aplicando condicións reais de produtos financeiros analizados e previsións de vendas, segundo un estudo do ámbito mediante unha aplicación informática tipo folla de cálculo, manexando razóns financeiras básicas.
CAA CSIEE CMCCT CD	IAEEB3.3.2. Analiza os produtos financeiros máis axeitados de entre as entidades financeiras do ámbito para cada tipo de empresa, valorando o custo e o risco de cada un, e selecciona os máis acaídos para o proxecto de empresa.
CSIEE CMCCT CD	IAEEB3.3.3. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa actividade e a súa forma xurídica, sinala o funcionamento básico do IAE, IVE, IRPF e IS, e indica as principais diferenzas entre eles.
CSC CAA	IAEEB3.3.4. Valora a achega que supón a carga impositiva das empresas á riqueza nacional e ao sostemento das cargas do Estado.

2º Bacharelato – Economía de empresa

Bloque 1. A empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe
CD CMCCT CSIE	EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónaas coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo.
CD CMCCT	EEB1.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresa máis apropiadas en cada caso en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.
CAA CD CMCCT	EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en que operan, a fórmula xurídica que adoptan, e o seu carácter público ou privado.
CCL CSIEE	EEB1.1.4. Describe os elementos da empresa en relación coas funcións que desenvolven e os obxectivos que procuran dentro do sistema.
CD CMCCT CSC CSIEE	EEB1.2.1. Identifica os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu contorno, así como a forma de relacionar co seu contorno máis próximo.
CD CSC CSIEE	EEB1.2.2. Analiza a relación entre empresa, sociedade e ambiente, e valora os efectos positivos e negativos das actuacións das empresas nas esferas social e ambiental.
CSC CSIEE	EEB1.2.3. Analiza a actividade das empresas como elemento dinamizador de progreso, estimando a súa creación de valor para a sociedade e para a cidadanía.

Bloque 2. Desenvolvemento da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe
CCL CMCCT	EEB2.1.1. Describe e analiza os factores que determinan a localización e a dimensión dunha empresa, e valora a transcendencia futura para a empresa desas decisións.
CD CMCCT CSIEE	EEB2.1.2. Valora o crecemento da empresa como estratexia competitiva e relaciona as economías de escala coa dimensión óptima da empresa.
CCL CMCCT CSIEE	EEB2.1.3. Identifica e explica as estratexias de especialización e diversificación.
CAA CD CMCCT	EEB2.1.4. Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos.
CSC CSIEE	EEB2.1.5. Examina o papel das pequenas e das medianas empresas no noso país, e valora as súas estratexias e as súas formas de actuar, así como as súas vantaxes e os seus inconvenientes.
CCL CSC CMCCT	EEB2.1.6. Describe as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional, e valora a importancia da responsabilidade social e ambiental.
CD CMCCT CSC	EEB2.1.7. Estuda o impacto da incorporación da innovación e das novas tecnoloxías na estratexia da empresa, e relaciónao coa capacidade para competir de xeito global.

Bloque 3. Organización e dirección da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe
CMCCT CSC	EEB3.1.1. Reflexiona sobre a división técnica do traballo nun contexto global de interdependencia económica para valorar as súas consecuencias sociais.
CCL CMCCT CSIEE	EEB3.1.2. Describe a estrutura organizativa, o estilo de dirección, as canles de información e de comunicación, o grao de participación na toma de decisións e a organización informal da empresa.
CD CMCCT CSIEE	EEB3.1.3. Identifica a función de cada área de actividade da empresa (aprovisionamento, produción e comercialización, investimento e financiamento, recursos humanos e administrativa), así como as súas interrelacións.
CAA CD CSC CSIEE	EEB3.1.4. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e inconvenientes, detecta problemas para solucionar, e describe propostas de mellora.
CAA CMCCT CSIEE	EEB3.1.5. Aplica os seus coñecementos a unha organización concreta, para detectar problemas e propor melloras.
CAA CSC CSIEE	EEB3.1.6. Valora a importancia dos recursos humanos nunha empresa e analiza diferentes maneiras de abordar a súa xestión e a súa relación coa motivación e a produtividade.

Bloque 4. A función produtiva – Economía de empresa – 2º BACH

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe
CD CMCCT	EEB4.1.1. Realiza cálculos da produtividade de distintos factores e interpreta os resultados obtidos, coñecendo medios e alternativas de mellora da produtividade nunha empresa.
CMCCT CSC	EEB4.1.2. Analiza e valora a relación entre a produtividade e os salarios dos/das traballadores/as.
CAA CMCCT CSC	EEB4.1.3. Reflexiona sobre a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o crecemento.
CMCCT CD	EEB4.2.1. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda xerados ao longo do exercicio económico, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.
CMCCT CD	EEB4.2.2. Identifica e calcula os tipos de custos, ingresos e beneficios dunha empresa, e represéntaos graficamente.
CMCCT CD	EEB4.2.3. Calcula o limiar de vendas (de rendibilidade) necesario para a supervivencia da empresa.
CMCCT CSIEE	EEB4.2.4. Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia como instrumentos de medida e avaliación que axudan á toma de decisións.
CMCCT CD	EEB4.3.1. Identifica os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario.
CMCCT CD	EEB4.3.2. Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos.
CMCCT CSIEE	EEB4.3.3. Valora a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa.

Bloque 5. A función comercial da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe
CSIEE	EEB5.1.1. Caracteriza un mercado en función de diferentes variables como, por exemplo, o número de competidores e o produto vendido.
CAA CD CMCCT	EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de márketing.
CD CMCCT CSC CSIEE	EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de márketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental.
CCL CMCCT	EEB5.1.4. Comprende e explica as fases e as etapas da investigación de mercados.
CD CMCCT	EEB5.1.5. Aplica criterios e estratexias de segmentación de mercados en casos prácticos.
CD CMCCT CSC	EEB5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do márketing que xorden co desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación.
CCL CMCCT	EEB5.1.7. Describe a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa.
CD CMCCT CSC	EEB5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características dos produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa.

Bloque 6. A información na empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe
CMCCT CSIEE	EEB6.1.1. Recoñece os elementos patrimoniais e a función que teñen asignada.
CMCCT	EEB6.1.2. Identifica, valora e clasifica os bens, os dereitos e as obrigas da empresa en masas patrimoniais.
CAA	EEB6.1.3. Interpreta a correspondencia entre os investimentos e o seu financiamento.
CMCCT	EEB6.1.4. Detecta posibles desaxustes no equilibrio patrimonial, na solvencia e no apancamento da empresa, mediante a utilización de raios.
CAA CSIEE	EEB6.1.5. Propón medidas correctoras axeitadas en caso de se detectar desaxustes patrimoniais ou financeiros.
CMCCT CD	EEB6.1.6. Recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas e dos procedementos propios das ciencias sociais como ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais.
CMCCT CSIEE	EEB6.1.7. Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa.
CAA CSIEE	EEB6.1.8. Valora a importancia da información na toma de decisións.
CMCCT CD	EEB6.1.9. Calcula o resultado do exercicio económico da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables.
CMCCT CD CSIEE	EEB6.1.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa.
CMCCT CSIEE	EEB6.2.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa organización e a actividade que desenvolvan.
CMCCT CCL	EEB6.2.2. Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais diferenzas entre eles.
CSC	EEB6.2.3. Valora a achega que supón para a riqueza nacional a carga impositiva que soportan as empresas.

Bloque 7. A función financeira – Economía de empresa – 2º BACH

Competencias clave	Estándares de aprendizaxe
CD CSIEE CMCCT	EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterio do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos.
CD CMCCT	EEB7.1.2. Aplica métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (valor actual neto), nun suposto concreto de selección de alternativas de investimento para unha empresa.
CCL CMCCT	EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa.
CAA CD CMCCT	EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización.
CAA CMCCT CSIEE	EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro.
CMCCT CSIEE	EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da empresa.
CAA CMCCT	EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira.
CD CMCCT	EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos á análise e á resolución de supostos.
CCL CMCCT CSIEE	EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases.
CMCCT CAA CD	EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases.

4. Concreción dos obxectivos

ESO – Obxectivos de etapa

A ESO debe contribuír a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permita alcanzar os seguintes obxectivos:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto aos demais, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e grupos, exercitarse no diálogo afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en distintas disciplinas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas nos diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua castelá textos e mensaxes complexos, e iniciarse no coñecemento, a lectura e

o estudo da literatura.

- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- k) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e mellora.
- l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación. Coñecer mulleres e homes que realizasen achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
- m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporal, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos ser vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
- n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- o) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
- p) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

Bacharelato – Obxectivos de etapa

O bacharelato contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permitan:

- a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- j) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.

- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
- m) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
- n) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
- o) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

Obxectivos da materia de Economía de Empresa – 2º BACH

Como obxectivos xerais da materia en 2º de bacharelato destaco os seguintes:

1. Analizar as características máis relevantes dos distintos tipos de empresa, identificando as súas funcións, interrelacións e organización.
2. Analizar o funcionamento económico global da empresa, así como as funcións específicas das súas áreas de actividade, tanto no que respecta ás súas relacións internas como aos seus condicionamentos e dependencias externas.
3. Coñecer os elementos máis importantes do sector de actividade e explicar, a partir deles, as principais estratexias das empresas.
4. Estudar políticas de marketing de diferentes empresas en función dos mercados aos que dirixen os seus produtos.
5. Valorar a importancia que, para as empresas e a sociedade, ten a investigación, as innovacións tecnolóxicas e a implantación xeneralizada das novas tecnoloxías.
6. Identificar as consecuencias para as empresas e a sociedade, da globalización da economía e as posibles liñas de conduta a adoptar fronte a este fenómeno.
7. Interpretar os datos máis relevantes da información contida nas contas anuais dunha empresa e avaliar e identificar posibles desequilibrios económicos e financeiros.
8. Identificar as principais fontes de financiamento da empresa e analizar as opcións posibles fronte a distintas posibilidades de investimento.
9. Analizar as consecuencias que, para o medio ambiente, a sociedade e as persoas, ten as actividades de distintos tipos de empresa e as condutas e deci-

sións dos seus directivos.

10. Comprender de forma clara e coherente e, no seu caso, valorar criticamente, informacións sobre feitos relevantes do ámbito empresarial.
11. Avaliar e comprender a importancia e os problemas da organización, e da distribución do traballo en relación cos obxectivos empresariais.
12. Obter, seleccionar e interpretar a información de maneira autónoma, adecuando o seu tratamento á resolución de problemas prácticos.
13. Transmitir mensaxes e informacións de forma estruturada e intelixíbel, seleccionando o seu formato e canle técnica.

5. Concreción para cada estándar avaliable de: temporización, grao mínimo de consecución para superar a materia, procedementos e instrumentos de avaliación e competencias clave por estándar

4º ESO – Economía

Bloque 1. Ideas económicas básicas – Economía – 4º ESO

Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B1.1. Explicar a economía como ciencia social e valorar o impacto permanente das decisións económicas na vida das persoas.	ECB1.1.1. Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como as claves dos problemas básicos de calquera economía, e comprende que todas as eleccións supoñen renunciar a outras alternativas e que todas as decisións teñen consecuencias.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Explica coherentemente as actividades propostas tanto ao profesorado como ao alumnado do grupo. • Busca información e debate de forma respectuosa os temas propostos co resto do grupo. • Acepta e valora as ideas e opinións dos compañeiros/as sobre a necesidade de elixir.
	ECB1.1.2. Distingue formas de analizar e resolver problemas económicos, e identifica as súas vantaxes, os seus inconvenientes e as súas limitacións.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolve ideas propias a partir das que se expresan nos textos de apoio. • Reflexiona de xeito crítico sobre os hábitos de consumo. • Utiliza diversas fontes de información para realizar recoñecer os problemas económicos básicos. • Reflexiona de xeito crítico sobre as mensaxes publicitarias procedentes de distintas fontes de informacións.

Bloque 1. Ideas económicas básicas – Economía – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CCL CSC
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CAA CD

Bloque 1. Ideas económicas básicas – Economía – 4º ESO

Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B1.2. Identificar a terminoloxía económica básica e o uso dos modelos económicos, e familiarizarse con eles.	ECB1.2.1. Comprende e utiliza correctamente termos da área da economía.	X	X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Explica coherentemente as diferencias existentes entre os sistemas económicos. • Busca información e debate de forma respectuosa sobre os sistemas económicos.
	ECB1.2.2. Diferencia entre economía positiva e economía normativa.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Acepta e valora as ideas e opinións dos compañeiros/as sobre as proposicións e os xuízos de valor..
	ECB1.2.3. Representa e analiza graficamente o custo de oportunidade mediante a fronteira de posibilidades de produción.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza distintas fontes de información para analizar diversas FPP en relación cos custos de oportunidade. • Resolve actividades relacionadas coa FPP, determina puntos inalcanzables, ineficientes e eficientes.

Bloque 1. Ideas económicas básicas – Economía – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CCL
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CSC CAA
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X			X	CD CMCCT

Bloque 1. Ideas económicas básicas – Economía – 4º ESO

Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B1.3. Tomar conciencia dos principios da economía para aplicar nas relacións económicas básicas cos condicionantes de recursos e as necesidades.	ECB1.3.1. Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza métodos deductivos para explicar a relación entre as economías domésticas e as empresas • Reflexiona sobre o comportamento dos diferentes axentes económicos. Que participan na toma de decisións.
	ECB1.3.2. Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas do seu contorno.	X	X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Acepta e valora as ideas e opinións dos compañeiros/as ao identificar problemas económicos do seu contorno. • Utiliza argumentos lóxicos para explicar os problemas económicos do seu contorno.

Bloque 1. Ideas económicas básicas – Economía – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CMCCT CSC
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X			X	CMCCT CSC

Bloque 2. Economía e empresa – Economía – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B2.1. Describir os tipos de empresas e as formas xurídicas das empresas, e relacionar con cada unha coas súas esixencias de capital e as responsabilidades legais dos/das propietarios/as e xestores/as, así como as interrelacións das empresas no seu contorno inmediato.	ECB2.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relacións coas esixencias de capital para a súa constitución e coas responsabilidades legais para cada tipo.	X			<ul style="list-style-type: none"> Diferencia a responsabilidade limitada e a responsabilidade ilimitada dos socios. Compara e contrasta as características das sociedades anónimas, limitadas e cooperativas.
	ECB2.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso, en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.	X			<ul style="list-style-type: none"> Resolve supostos nos que se expón cal é a forma xurídica idónea dun proxecto empresarial dadas unha serie de características en canto a capital, número de socios, responsabilidade, etc.
	ECB2.1.3. Distingue os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu ámbito, así como a forma de interactuar co seu contorno máis próximo e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan.	X			<ul style="list-style-type: none"> Enumera e clasifica diferentes empresas da súa contorna de acordo cos tipos e criterios analizados na unidade.
B2.2. Analizar as características principais do proceso produtivo.	ECB2.2.1. Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.	X			<ul style="list-style-type: none"> Identifica e define os factores de produción. Determina a relación existente entre división do traballo, produtividade e tecnoloxía.
	ECB2.2.2. Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades.	X			<ul style="list-style-type: none"> Clasifica a produción por sectores produtivos. Analiza a evolución de cada sector e compara con datos reais.

Bloque 2. Economía e empresa – Economía – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CMCCT CSIEE
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CAA CD
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X			X	CSIEE CSC
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CMCCT CSC
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CD CSC

Bloque 2. Economía e empresa – Economía – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B2.3. Identificar as fontes de financiamento das empresas.	ECB2.3.1. Explica as posibilidades de financiamento das empresas e diferencia o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Confecciona un esquema das fontes de financiamento da empresa atendendo á súa propiedade, duración e procedencia. • Identifica o custo asociado ás principais fontes de financiamento da empresa.
	ECB2.4.2. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Calcula o ingreso total. • Determina e analiza o beneficio ou perda dunha empresa. • Distingue os custos fixos dos custos variables asemade os custos totais, medios e marxinais. • Representa graficamente e explica o limiar de rendibilidade.
B2.5. Diferenciar os impostos que afectan as empresas e a importancia do cumprimento das obrigas fiscais.	ECB2.5.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as actividades, e sinala o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Diferencia os impostos do empresario individual dos do empresario societario. • Clasifica os impostos que recaen sobre as empresas en directos, indirectos, reais, persoais, proporcionais, progresivos, estatais, autonómicos e locais.
	ECB2.5.2. Valora a achega que para a riqueza nacional supón a carga impositiva que soportan as empresas.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Elabora unha presentación con información estatística sobre a achega fiscal das principais empresas españolas.

Bloque 2. Economía e empresa – Economía – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CCL CD CMCCT
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CD CMCCT
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CD CMCCT
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X			X	CSC

Bloque 3. Economía persoal – Economía – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B3.1. Realizar un orzamento persoal distinguindo entre os tipos de ingresos e gastos, e controlar o seu grao de cumprimento e as posibles necesidades de adaptación.	ECB3.1.1. Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu seguimento.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Clasifica os gastos e ingresos mensuais, calcula o resultado. • Analiza en función do resultado os gastos e establece un plan de aforro.
	ECB3.1.2. Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Elabora un plan de gastos e ingresos nunha folla de cálculo.
	ECB3.1.3. Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Fai unha análise con gráficos de gastos previstos e gastos reais.
B3.2. Decidir con racionalidade ante as alternativas económicas da vida persoal, e relacionalas co benestar propio e social.	ECB3.2.1. Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos financeiros ao longo da vida. Esa planificación vincúlase á previsión realizada en cada etapa, de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Clasifica as etapas da súa vida. Para cada etapa analiza gastos e ingresos. Corrixe estes datos en función da situación económica particular e da economía xeral.

Bloque 3. Economía persoal – Economía – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CAA CD CMCCT
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X			X	CAA CD CMCCT
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CAA CD CMCCT
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X			X	CAA CSIEE

Bloque 3. Economía persoal – Economía – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B3.3. Expresar unha actitude positiva cara ao aforro, e empregar o aforro como medio para alcanzar diversos obxectivos.	ECB3.3.1. Recoñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Clasifica os gastos e determina os superfluos para incrementar o aforro.
	ECB3.3.2. Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, valorando o risco e seleccionando a decisión máis axeitada para cada momento.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Para un investimento, análise da situación de partida, necesidade de gasto, aportación propia de capital e límite aceptable de endebedamento. • Análise das distintas formas de financiamento. • Análise de riscos asumidos e as súas implicacións.

Bloque 3. Economía persoal – Economía – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CAA CSC
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CAA CSC

Bloque 3. Economía persoal – Economía – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B3.4. Recoñecer o funcionamento básico do diñeiro e diferenciar os tipos de contas bancarias e de tarxetas emitidas como medios de pagamento, e valorar a oportunidade do seu uso con garantías e responsabilidade.	ECB3.4.1. Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria.		X		<ul style="list-style-type: none"> Diferencia entre contas correntes, de aforo e depósitos a prazo. Clasifica as operacións a efectuar e os distintos xeitos de realízalas.
	ECB3.4.2. Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos.		X		<ul style="list-style-type: none"> Interpreta un contrato tipo bancario de apertura de conta de aforo. Clasifica as comisións e os xuros por descubertos Utilización de medios telemáticos para realizar operacións bancarias: móbil, computador, etc.
	ECB3.4.3. Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación ante estas.		X		<ul style="list-style-type: none"> Clasifica as vías de reclamación ante incumprimentos de contrato por parte das entidades bancarias.
	ECB3.4.4. Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garanten a seguridade na súa operativa.		X		<ul style="list-style-type: none"> Clasifica as tarxetas bancarias: débito e crédito. Coñece a identificación do usuario para o pago con tarxetas.
B3.5. Coñecer o concepto de seguro e a súa finalidade.	ECB3.5.1. Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida.		X		<ul style="list-style-type: none"> Clasifica os seguros: de vida, sobre a propiedade, responsabilidade, etc.

Bloque 3. Economía persoal – Economía – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CCL CMCCT
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CCL CAA CD
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X			X	CAA CD
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CCL CD CMCCT
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CAA CCL CMCCT

Bloque 4. Economía e ingresos e gastos do Estado – Economía – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B4.1. Recoñecer e analizar a procedencia das principais fontes de ingresos e gastos do Estado, e interpretar gráficos onde se amose esa distribución.	ECB4.1.1. Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Clasifica os tributos. • Clasifica o gasto público.
	ECB4.1.2. Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e os gastos do Estado.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Compara datos reais de ingresos e gastos do Estado.
	ECB4.1.3. Distingue nos ciclos económicos o comportamento dos ingresos e dos gastos públicos, así como os efectos que se poden producir ao longo do tempo.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Comprende as políticas económicas restrictivas e expansivas.
	ECB4.1.4. Describe o contido dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Estuda a evolución dos gastos e ingresos públicos. • Busca información acerca da situación económica española.
B4.2. Diferenciar e explicar os conceptos de débeda pública e déficit público.	ECB4.2.1. Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Distingue entre déficit público e débeda pública.
B4.3. Determinar o impacto para a sociedade da desigualdade da renda e estudar as ferramentas de redistribución da renda.	ECB4.3.1. Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Xustifica como incide o efecto multiplicador da renda no investimento e no crecemento económico.
	ECB4.3.2. Interpreta gráficos representativos da distribución da renda.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Analiza a distribución da renda no seu contorno.

Bloque 4. Economía e ingresos e gastos do Estado – Economía – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CMCCT CSC
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CD CMCCT
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X			X	CMCCT CSC
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X			X	CCL CSC
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CCL CMCCT
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CCL CMCCT CSC
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X			X	CAA CD CMCCT

Bloque 5. Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego – Economía – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B5.1. Diferenciar as magnitudes de tipos de xuro, inflación e desemprego, analizar as relacións entre elas e interpretar datos e gráficos vinculados con esas magnitudes.	ECB5.1.1. Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.			X	• Distingue entre inflación de custos e inflación de demanda.
	ECB5.1.2. Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación para amarcha da economía.			X	• Analiza a política monetaria expansiva restrictiva e as súas consecuencias en cada ciclo económico.
	ECB5.1.3. Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego.			X	• Diferencia entre TAE, TIN, euribor e tipo de xuro de referencia.
B5.2. Valorar opcións de políticas macroeconómicas para facer fronte ao desemprego.	ECB5.2.1. Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.			X	• Investiga sobre o desemprego en España e as medidas de aplicación para diminuílo.
	ECB5.2.2. Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego.			X	• Diferencia entre varios tipos de desemprego.
	ECB5.2.3. Investiga e reconece vieiros e tendencias de emprego.			X	• Analiza distintos nichos de mercado laboral.

Bloque 5. Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego – Economía – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CCL CSC
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CCL CMCCT CSC
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CD CMCCT
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CCL CMCCT CSC
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X			X	CSC CD
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X			X	CAA CD

Bloque 6. Economía internacional – Economía – 4º ESO

Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B6.1. Valorar o impacto da globalización económica, do comercio internacional e dos procesos de integración económica na calidade de vida das persoas e no ambiente.	ECB6.1.1. Valora o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos.			X	• Diferencia entre internacionalización e globalización.
	ECB6.1.2. Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel.			X	• Analiza a vantaxe comparativa dos países para intercambiar bens e servizos.
	ECB6.1.3. Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional.			X	• Analiza a influencia da globalización e internacionalización na economía dos países.
	ECB6.1.4. Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea.			X	• Clasifica as vantaxes e inconvenientes tanto da integración económica como monetaria.
	ECB6.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.			X	• Analiza as consecuencias do sistema económico sobre o medio ambiente.

Bloque 6. Economía internacional – Economía – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X			X	CAA CSC
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CSC CCL
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X			X	CAA CD CSC
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CSC CD CCL
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CAA CSC

4º ESO – Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial

Bloque 1. Autonomía persoal, liderado e innovación – IAEE – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B1.1. Describir as calidades persoais e as destrezas asociadas á iniciativa emprendedora, analizando os requisitos de distintos postos de traballo e actividades empresariais.	IAEEB1.1.1. Identifica as calidades persoais, as actitudes, as aspiracións e a formación propias das persoas con iniciativa emprendedora, e describe a actividade dos/das empresarios/as e o seu papel na xeración de traballo e benestar social.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Enumera as habilidades e características do emprendedor.
	IAEEB1.1.2. Investiga con medios telemáticos as áreas de actividade profesional do seu contorno, os tipos de empresa que as desenvolven e os postos de traballo en cada unha, razoando os requisitos para o desempeño profesional en cada un deles.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Elixo unha empresa do seu contorno e estuda a súa evolución desde o nacemento ata o momento actual. • Selecciona unha empresa nova nos viveiros de empresas das Cámaras de Comercio e estúdaa.
B1.2. Tomar decisións sobre o itinerario vital propio comprendendo as posibilidades de emprego, o autoemprego e a carreira profesional, en relación coas habilidades persoais e as alternativas de formación e aprendizaxe ao longo da vida.	IAEEB1.2.1. Deseña un proxecto de carreira profesional propia relacionando as posibilidades do ámbito coas calidades e as aspiracións persoais, e valorando a opción do autoemprego e a necesidade de formación ao longo da vida.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Establece unha relación de ideas. • Analízaas, estuda o contorno externo e interno. • Estuda as vantaxes e inconvenientes do emprego por conta propia.

Bloque 1. Autonomía persoal, liderado e innovación – IAEE – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X	X	X		X	X	CSIEE CAA
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X	X	X		X	X	CSIEE CAA CD
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X	X	X	X		X	CSIEE CAA

Bloque 1. Autonomía persoal, liderado e innovación – IAEE – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B1.3. Actuar como futuro/a traballador/a responsable coñecendo os seus dereitos e deberes como tal, valorando a acción do Estado e da Seguridade Social na protección da persoa empregada, e comprendendo a necesidade de protección dos riscos laborais.	IAEEB1.3.1. Identifica as normas e as institucións que interveñen nas relacións entre os/as traballadores/as e as empresas, en relación co funcionamento do mercado de traballo.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> • Coñece a lexislación de aplicación para a constitución da empresa como para o cumprimento de obrigas fiscais.
	IAEEB1.3.2. Distingue os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e compróboas en contratos de traballo e documentos de negociación colectiva.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> • Identifica os dereitos e deberes das partes que interveñen na relación laboral. • Diferencia entre distintos contratos de traballo. • Distingue os convenios colectivos segundo o ámbito e sector.
	IAEEB1.3.3. Describe as bases do sistema da Seguridade Social e as obrigas dos/das traballadores/as e dos/das empresarios/as dentro deste, así como as prestacións mediante procuras nas web institucionais, valorando a súa acción protectora ante as contingencias cubertas.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> • Diferencia entre o réxime xeral e de autónomos da Seguridade Social. • Calcula as bases de cotización. • Coñece a protección da Seguridade Social en función do contrato laboral e das bases de cotización.
	IAEEB1.3.4. Identifica as situacións de risco laboral máis habituais nos sectores de actividade económica máis salientables no ámbito, e indica os métodos de prevención legalmente establecidos, así como as técnicas de primeiros auxilios aplicables en caso de accidente ou dano.		X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece a Lei de prevención e riscos laborais. • Identifica os riscos laborais máis frecuentes en cada sector produtivo.

Bloque 1. Autonomía persoal, liderado e innovación – IAEE – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CSIEE CSC
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CSIEE CSC CMCCT
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CSIEE CSC CCL
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CSIEE CAA CMCCT

Bloque 2. Proxecto de empresa – IAEE – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B2.1. Crear un proxecto de empresa na aula e describir as características internas e a súa relación co contorno, así como a súa función social, identificando os elementos que constitúen a súa rede loxística como provedores/as, clientela, sistemas de produción e comercialización, redes de almacenaxe, etc.	IAEEB2.1.1. Determina a oportunidade dun proxecto de empresa, identificando as características e tomando parte na actividade que a empresa desenvolve.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> Analiza o proxecto e decide que estratexia vai seguir para cumprir os obxectivos.
	IAEEB2.1.2. Identifica as características internas e externas da empresa en proxecto, así como os elementos que constitúen o contorno específico desta (mercado, provedores/as, clientela, sistemas de produción e/ou comercialización, almacenaxe, etc.).	X	X		<ul style="list-style-type: none"> Elabora unha matriz onde se establezan as debilidades e puntos fortes da empresa así como as oportunidades e ameazas do contorno externo da empresa. Identifica os principais elementos da empresa.
	IAEEB2.1.3. Describe a relación da empresa proxectada co seu sector, a súa estrutura organizativa e as funcións de cada departamento, e identifica os procedementos de traballo no desenvolvemento do proceso produtivo ou comercial.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> Compara os datos da súa empresa cos do sector ao que pertence. Estuda a estrutura organizativa que mellor se adapte a súa empresa. Coñece as funcións de cada departamento.
	IAEEB2.1.4. Elabora documentos para a planificación das funcións da empresa en proxecto, tanto a longo como a curto prazo.		X	X	<ul style="list-style-type: none"> Elabora unha listaxe das funcións a desempeñar pola empresa tanto a curto como a longo prazo.

Bloque 2. Proxecto de empresa – IAEE – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X	X	X	X	CSIEE CAA
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CSIEE CMCCT CD
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CSIEE CMCCT CCL
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CSIEE CMCCT CCL

Bloque 2. Proxecto de empresa – IAEE – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B2.2. Identificar e organizar a información das áreas da empresa en proxecto aplicando os métodos correspondentes á tramitación documental empresarial.	IAEEB2.2.1. Manexa como usuario/a de nivel básico aplicacións informáticas de control e seguimento de clientela, provedores/as e outros, aplicando as técnicas básicas de contabilidade, xestión financeira e comercial e administración de persoal, para a organización da información da empresa proxectada.		X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza un programa informático para xestionar o almacén, identificar aos clientes e provedores. • Utiliza un programa informático para realizar operacións básicas de contabilidade.
	IAEEB2.2.2. Transmite información entre as áreas e a clientela da empresa en proxecto, recoñecendo e aplicando técnicas de comunicación e negociación, e aplicando o tratamento protocolario axeitado mediante medios telemáticos e presenciais.		X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece o poder de negociación que poder ter algúns clientes. • Identifica diversas técnicas de negociación. • Utiliza o tratamento adecuado na comunicación comercial.

Bloque 2. Proxecto de empresa – IAEE – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X	X			CAA CMCCT CD
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CCL CSIEE CMCCT CD

Bloque 2. Proxecto de empresa – IAEE – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B2.3. Realizar actividades de produción e comercialización propias da empresa proxectada, aplicando técnicas de comunicación e traballo en equipo.	IAEEB2.3.1. Crea materiais publicitarios e para a difusión dos produtos e/ou servizos obxecto do proxecto, e elabora un plan de comunicación en internet e en redes sociais, aplicando os principios do márketing.	X	X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Elabora trípticos, mensaxes publicitarias e técnicas de promoción de vendas segundo o produto que se vai dar a coñecer.
	IAEEB2.3.2. Desenvolve tarefas de produción e/ou comercialización na empresa en proxecto segundo os plans de control prefixados: simulando a toma de decisións para cumprir os prazos e os obxectivos establecidos e propondo melloras, mediante o traballo en equipo.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> • Estuda distintas estratexias de produción e comercialización. • Identifica ao persoal para a toma de decisións. • Elabora unha táboa cos obxectivos a cumprir así como os prazos de tempo programados.
	IAEEB2.3.3. Compila datos sobre os apoios á creación de empresas tanto do contorno próximo como do territorial, estatal ou europeo, e selecciona as posibilidades que se axusten ao proxecto de empresa formulado.		X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Estuda as posibilidades de obter subvencións de das distintas AA PP. • Determina se se adaptan á forma xurídica elixida.

Bloque 2. Proxecto de empresa – IAEE – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CCL CSIEE CMCCT CD
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CAA CSIEE CMCCT CD
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CSIEE CMCCT CD

Bloque 3. Finanzas – IAEE – 4º ESO

Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B3.1. Describir as formas xurídicas das empresas en relación coas responsabilidades legais dos/das seus/súas propietarios/a e xestores/as, así como coas esixencias de capital.	IAEEB3.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e indica as esixencias de capital e responsabilidades propias de cada tipo.		X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Distingue entre as diferentes formas xurídicas para a creación da empresa. • Coñece os tipos de responsabilidades nos que incorre cada socio segundo a modalidade de empresa elixida.
	IAEEB3.1.2. Identifica e enumera as administracións públicas implicadas na posta en marcha de empresas, e compila por vía telemática os principais documentos necesarios para a posta en funcionamento.	X	X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Clasifica as AA PP implicadas na posta en marcha das empresas. • Cumprimenta a documentación necesaria para dar de alta a empresa.
	IAEEB3.1.3. Valora as tarefas de apoio, rexistro, control e fiscalización que realizan as autoridades no proceso de creación de empresas, e describe os trámites que se deben realizar.			X	<ul style="list-style-type: none"> • Estuda as tarefas de asesoramento aos emprendedores/as que desempeñan as Cámaras de Comercio e os Concellos.
	IAEEB3.1.4. Selecciona a forma xurídica máis axeitada en cada caso segundo a actividade que se vaia desenvolver, o número de emprendedores/as, o alcance da responsabilidade que se vaia asumir, a complexidade organizativa, a dispoñibilidade financeira e a fiscalidade.		X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica as características da actividade a desenvolver e o número de socios para determinar a forma xurídica máis adecuada.

Bloque 3. Finanzas – IAEE – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CSIEE CMCCT
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CSIEE CMCCT CD
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CSC CMCCT
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CAA CSIEE CMCCT

Bloque 3. Finanzas – IAEE – 4º ESO

Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B3.2. Identificar as fontes de financiamento das empresas propias de cada forma xurídica, incluíndo as externas e internas, e valorar as máis axeitadas para cada tipo e momento no ciclo de vida da empresa.	IAEEB3.2.1. Determina os investimentos necesarios para a posta en marcha dunha empresa, e distingue as principais partidas relacionadas nun balance de situación.		X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Realiza unha táboa cos elementos de activo, pasivo e patrimonio neto necesarios para iniciar o negocio.
	IAEEB3.2.2. Caracteriza de xeito básico as posibilidades de financiamento das empresas, diferenciando o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.		X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Para un investimento, análise da situación de partida, necesidade de gasto, aportación propia de capital e límite aceptable de endebedamento. • Análise das distintas formas de financiamento. • Análise de riscos asumidos e as súas implicacións.

Bloque 3. Finanzas – IAEE – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X	X	X	X	CSIEE CMCCT CD
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CSIEE CMCCT CD

Bloque 3. Finanzas – IAEE – 4º ESO

Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro	
		T1	T2	T3		
B3.3. Recoñecer a necesidade de planificar o negocio das empresas ligándoa á previsión da evolución do sector e da economía nacional, así como da planificación financeira e fiscal.	IAEEB3.3.1. Presenta un estudo de viabilidade económico-financieiro a medio prazo do proxecto de empresa, aplicando condicións reais de produtos financeiros analizados e previsións de vendas, segundo un estudo do ámbito mediante unha aplicación informática tipo folla de cálculo, manexando razóns financeiras básicas.		X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Estuda a viabilidade económica-financieira do proxecto. • Establece una previsión de vendas. • Analiza mediante unha folla de cálculo o custo de distintos produtos financeiros. 	
	IAEEB3.3.2. Analiza os produtos financeiros máis axeitados de entre as entidades financeiras do ámbito para cada tipo de empresa, valorando o custo e o risco de cada un, e selecciona os máis acaídos para o proxecto de empresa.		X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza e selecciona o produto financeiro máis adecuado. • Compara os custos financeiros de cada produto financeiro. 	
	IAEEB3.3.3. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa actividade e a súa forma xurídica, sinala o funcionamento básico do IAE, IVE, IRPF e IS, e indica as principais diferenzas entre eles.				X	<ul style="list-style-type: none"> • Estuda os principais tributos. • Identifica os impostos a aplicar a cada forma xurídica. • Liquida o IVE, IRPF e IS.
	IAEEB3.3.4. Valora a achega que supón a carga impositiva das empresas á riqueza nacional e ao sostemento das cargas do Estado.				X	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza a contribución das empresas vía fiscal ao sostemento das cargas do Estado.

Bloque 3. Finanzas – IAEE – 4º ESO

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X	X	X	X		X	CAA CSIEE CMCCT CD
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CAA CSIEE CMCCT CD
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X		X		CSIEE CMCCT CD
Observación directa do alumnado, intervencións orais na aula, a actitude fronte a materia e aos compañeiros.	X		X			X	CSC CAA

2º Bacharelato – Economía de empresa

Bloque 1. A empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B1.1. Describir e interpretar os elementos da empresa, as clases de empresas e as súas funcións na economía, así como as formas xurídicas que adoptan, e relacionar con cada unha as responsabilidades legais dos/das propietarios/as e xestores/as, e as esixencias de capital.	EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónaas coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Diferencia a responsabilidade limitada e a responsabilidade ilimitada dos socios. • Compara e contrasta as características das sociedades anónimas e limitadas. • Identifica as características básicas das sociedades laborais e as cooperativas. • Completa unha táboa de características das distintas formas xurídicas.
	EEB1.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresa máis apropiadas en cada caso en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Resolve supostos nos que se expón cal é a forma xurídica idónea dun proxecto empresarial dadas unha serie de características en canto a capital, número de socios, responsabilidade, etc.
	EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en que operan, a fórmula xurídica que adoptan, e o seu carácter público ou privado.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Enumera e clasifica diferentes empresas da súa contorna de acordo cos tipos e criterios analizados na unidade.

Bloque 1. A empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Procedimiento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CD CMCCT CSIE
Observación sistemática.	X		X				CD CMCCT
Observación sistemática.	X		X				CAA CD CMCCT

Bloque 1. A empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B1.1. Describir e interpretar os elementos da empresa, as clases de empresas e as súas funcións na economía, así como as formas xurídicas que adoptan, e relacionar con cada unha as responsabilidades legais dos/das propietarios/as e xestores/as, e as esixencias de capital.	EEB1.1.4. Describe os elementos da empresa en relación coas funcións que desenvolven e os obxectivos que procuran dentro do sistema.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece os distintos elementos, funcións e obxectivos do seu propio centro educativo e dalgunha empresa da súa contorna.

Bloque 1. A empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Procedimiento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X			X	CCL CSIEE

Bloque 1. A empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B1.2. Identificar e analizar os trazos principais do contorno en que a empresa desenvolve a súa actividade e explicar, a partir deles, as estratexias e as decisións adoptadas, e as posibles implicacións sociais e ambientais da súa actividade.	EEB1.2.1. Identifica os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu contorno, así como a forma de relacionar co seu contorno máis próximo.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Diseña e expón unha presentación sobre a facturación, persoal, activos e presenza na sociedade dunha empresa da súa contorna. • Confecciona un mapa da súa comunidade autónoma na que aparezan as empresas máis importantes, resaltando as que teñan carácter multinacional. • Clasifica os factores da contorna xeral e específica dunha empresa concreta. • Realiza unha análise PEST dun país estranxeiro no que decide introducirse unha empresa de fabricación de computadores ou unha empresa de alimentación. • Realiza unha análise DAFO dunha empresa coñecida e do seu centro educativo. • Identifica as cinco forzas de Porter e asocia as estratexias competitivas básicas ou xenéricas que seguen algunhas empresas coñecidas.

Bloque 1. A empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Procedimiento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X	X			CD CMCCT CSC CSIEE

Bloque 1. A empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B1.2. Identificar e analizar os trazos principais do contorno en que a empresa desenvolve a súa actividade e explicar, a partir deles, as estra- texias e as decisións adoptadas, e as posibles implicacións sociais e ambientais da súa actividade.	EEB1.2.2. Analiza a relación entre empresa, sociedade e ambiente, e valora os efectos positivos e negativos das actuacións das empresas nas esferas social e ambiental.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Describe que é a RSE e enumera actuacións concretas de RSE. • Identifica cales son os grupos de interese dunha empresa. • Describe as externalidades positivas e negativas da produción. • Identifica os principais beneficios e custos sociais en que incorre unha empresa.
	EEB1.2.3. Analiza a actividade das empresas como elemento dinamizador de progreso, estimando a súa creación de valor para a sociedade e para a cidadanía.			X	

Bloque 1. A empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CD CSC CSIEE
Observación sistemática.	X		X			X	CSC CSIEE

Bloque 2. Desenvolvemento da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B2.1. Identificar e analizar as estratexias de crecemento e as decisións tomadas polas empresas, tendo en consideración as características do marco global en que actúan.	EEB2.1.1. Describe e analiza os factores que determinan a localización e a dimensión dunha empresa, e valora a transcendencia futura para a empresa desas decisións.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Analiza e xustifica a localización do seu centro educativo. • Decide a localización de varios negocios comerciais diferentes. • Describe os factores que condicionan a localización dunha industria. • Determina o tamaño de varias empresas atendendo a diferentes criterios.
	EEB2.1.2. Valora o crecemento da empresa como estratexia competitiva e relaciona as economías de escala coa dimensión óptima da empresa.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Representa graficamente as economías de escala. • Identifica as causas principais da aparición de economías de escala. • Valora o crecemento dunha empresa multinacional española.
	EEB2.1.3. Identifica e explica as estratexias de especialización e diversificación.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Representa graficamente matriz Ansoff. • Identifica e xustifica as estratexias de crecemento dunha empresa do sector lácteo. • Asocia as distintas estratexias de expansión e diversificación a exemplos concretos. • Diferenza mediante exemplos a integración vertical cara atrás e cara a adiante e a integración horizontal.

Bloque 2. Desenvolvimento da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CCL CMCCT
Observación sistemática.	X		X	X			CD CMCCT CSIEE
Observación sistemática.	X		X				CCL CMCCT CSIEE

Bloque 2. Desenvolvemento da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B2.1. Identificar e analizar as estratexias de crecemento e as decisións tomadas polas empresas, tendo en consideración as características do marco global en que actúan.	EEB2.1.4. Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Realiza unha presentación sobre unha franquía e expón as características e requisitos aos seus compañeiros. • Localiza na internet diferentes casos reais de empresas e vincúlalos coas estratexias de crecemento que levaron a cabo.
	EEB2.1.5. Examina o papel das pequenas e das medianas empresas no noso país, e valora as súas estratexias e as súas formas de actuar, así como as súas vantaxes e os seus inconvenientes.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Analiza o último informe do Directorio Central de Empresas españolas (DIRCE) sobre o papel das PEMES e extrae a información máis relevante • Identifica as principais vantaxes e inconvenientes das PEMES e enumera solucións para asegurar a súa supervivencia.
	EEB2.1.6. Describe as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional, e valora a importancia da responsabilidade social e ambiental.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Describe que é unha empresa multinacional a partir dun caso concreto e analiza a estratexia de desenvolvemento que levou a cabo. • Identifica as principais vantaxes e inconvenientes das multinacionais nos países receptores e cita exemplos concretos de prácticas positivas e negativas.

Bloque 2. Desenvolvimento da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CAA CD CMCCT
Observación sistemática.	X		X				CSC CSIEE
Observación sistemática.	X		X				CCL CSC CMCCT

Bloque 2. Desenvolvemento da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B2.1. Identificar e analizar as estratexias de crecemento e as decisións tomadas polas empresas, tendo en consideración as características do marco global en que actúan.	EEB2.1.7. Estuda o impacto da incorporación da innovación e das novas tecnoloxías na estratexia da empresa, e relaciónao coa capacidade para competir de xeito global.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Analiza a Enquisa sobre o uso de TIC e comercio electrónico nas empresas españolas e extrae os elementos máis importantes. • Realiza unha presentación dixital sobre como as TIC melloran a eficiencia da xestión empresarial.

Bloque 2. Desenvolvimento da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X			X		X	CD CMCCT CSC

Bloque 3. Organización e dirección da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B3.1. Explicar a planificación, a organización e a xestión dos recursos dunha empresa, valorando as posibles modificacións para realizar en función do ámbito en que desenvolve a súa actividade e dos obxectivos formulados.	EEB3.1.1. Reflexiona sobre a división técnica do traballo nun contexto global de interdependencia económica para valorar as súas consecuencias sociais.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece a importancia da división do traballo para partir do exemplo de Adam Smith. • Identifica as catro funcións da dirección da empresa.
	EEB3.1.2. Describe a estrutura organizativa, o estilo de dirección, as canles de información e de comunicación, o grao de participación na toma de decisións e a organización informal da empresa.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Coñece as achegas de Taylor, Fayol e Maio. • Diferenza mediante exemplos a organización formal e informal. • Debuxa o organigrama do seu centro educativo e dalgunha organización coñecida. • Dada unha organización concreta, identifica a súa estrutura organizativa, o estilo de dirección e como isto afecta á comunicación e á toma de decisións.
	EEB3.1.3. Identifica a función de cada área de actividade da empresa (aprovisionamento, produción e comercialización, investimento e financiamento, recursos humanos e administrativa), así como as súas interrelacións.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Asocia cada unha das operacións realizadas por unha empresa coa área funcional á que pertencen. • Describe que pasaría se faltase algunha das áreas funcionais da empresa.

Bloque 3. Organización e dirección da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CMCCT CSC
Observación sistemática.	X		X				CCL CMCCT CSIEE
Observación sistemática.	X		X				CD CMCCT CSIEE

Bloque 3. Organización e dirección da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B3.1. Explicar a planificación, a organización e a xestión dos recursos dunha empresa, valorando as posibles modificacións para realizar en función do ámbito en que desenvolve a súa actividade e dos obxectivos formulados.	EEB3.1.4. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e inconvenientes, detecta problemas para solucionar, e describe propostas de mellora.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Analiza a estrutura organizativa do seu centro educativo e da empresa na que traballe algún parente próximo. • Identifica as principais características dun estilo de dirección autoritario fronte a un de estilo democrático.
	EEB3.1.5. Aplica os seus coñecementos a unha organización concreta, para detectar problemas e propor melloras.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Analiza e describe algún caso de conflito empresarial que poña de manifesto problemas relacionados coa organización e a dirección, por exemplo a cadea de suicidios en France Telecom.

Bloque 3. Organización e dirección da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X			X	CAA CD CSC CSIEE
Observación sistemática.	X		X			X	CAA CMCCT CSIEE

Bloque 3. Organización e dirección da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B3.1. Explicar a planificación, a organización e a xestión dos recursos dunha empresa, valorando as posibles modificacións para realizar en función do ámbito en que desenvolve a súa actividade e dos obxectivos formulados.	EEB3.1.6. Valora a importancia dos recursos humanos nunha empresa e analiza diferentes maneiras de abordar a súa xestión e a súa relación coa motivación e a produtividade.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Secuencia de maneira correcta as funcións do departamento de RR.HH. • Identifica as principais teorías sobre a motivación. • Enumera algúns dereitos e deberes dos traballadores. • Identifica o tipo de contrato de traballo idóneo para determinadas circunstancias de necesidade de persoal dunha empresa. • Enumera medidas de conciliación da vida laboral e familiar. • Identifica o tipo de despedimento que se corresponde cunha serie de conflitos laborais extraídos de noticias de prensa. • Recoñece os órganos de representación dos traballadores nas empresas. • Diferencia as vías pacíficas de resolución de conflitos laborais nas empresas. • Clasifica diversas situacións laborais coa suspensión ou extinción dun contrato de traballo.

Bloque 3. Organización e dirección da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CAA CSC CSIEE

Bloque 4. A función produtiva – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B4.1. Analizar procesos produtivos desde a perspectiva da eficiencia e a produtividade, e recoñecer a importancia da I+D+i.	EEB4.1.1. Realiza cálculos da produtividade de distintos factores e interpreta os resultados obtidos, coñecendo medios e alternativas de mellora da produtividade nunha empresa.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Resolve exercicios de cálculo da produtividade dun factor, produtividade global e taxa de variación da produtividade. • Propón medidas concretas para mellorar a produtividade dunha empresa.
	EEB4.1.2. Analiza e valora a relación entre a produtividade e os salarios dos/traballadores/as.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Diferencia as teorías sobre produtividade e salarios (tradicional / salarios de eficiencia) • Demostra mediante un suposto numérico simple como o aumento de produtividade pode permitir un aumento de salarios sen aumentar os custos de produción. • Resolve exercicios para determinar o método de produción máis eficiente tanto técnica como economicamente.
	EEB4.1.3. Reflexiona sobre a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o crecemento.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Identifica os sistemas de produción de diferentes produtos. • Representa e describe o proceso secuencial da innovación. • Investiga e asimila o significado do novo concepto industria 4.0 • Solicita e presenta información sobre unha empresa destacada no ámbito da I+D.

Bloque 4. A función productiva – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CD CMCCT
Observación sistemática.	X		X	X			CMCCT CSC
Observación sistemática.	X		X			X	CAA CMCCT CSC

Bloque 4. A función produtiva – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B4.2. Determinar a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio e o seu limiar de rendibilidade, a partir dun suposto formulado.	EEB4.2.1. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda xerados ao longo do exercicio económico, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Resolve exercicios sinxelos de cálculo do beneficio ou perda da empresa a partir dos seus ingresos e custos. • Identifica a operativa das empresas denominadas «de baixo custo ou low cost». • Diferencia custo e gasto.
	EEB4.2.2. Identifica e calcula os tipos de custos, ingresos e beneficios dunha empresa, e represéntaos graficamente.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Resolve exercicios de cálculo de custos fixos, variables, medios, marxinais, ingresos e beneficios e represéntaos graficamente. • Explica a relación entre os custos medios e os custos marxinais. • Diferencia os custos directos dos custos indirectos nunha empresa.
	EEB4.2.3. Calcula o limiar de vendas (de rendibilidade) necesario para a supervivencia da empresa.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Resolve exercicios de cálculo do punto morto, represéntao graficamente e interpreta o seu significado. • Resolve exercicios de cálculo do limiar de produción (producir ou comprar), represéntao graficamente e interpreta o seu significado.

Bloque 4. A función productiva – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CMCCT CD
Observación sistemática.	X		X				CMCCT CD
Observación sistemática.	X		X				CMCCT CD

Bloque 4. A función produtiva – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B4.2. Determinar a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio e o seu limiar de rendibilidade, a partir dun suposto formulado.	EEB4.2.4. Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia como instrumentos de medida e avaliación que axudan á toma de decisións.		X		<ul style="list-style-type: none"> Diferenza e valora desde un punto de vista ético se é sempre aplicable o método do análise custo-beneficio fronte ao método de análise custo-eficacia.
B4.3. Describir os conceptos fundamentais do ciclo de inventario e manexar os modelos de xestión.	EEB4.3.1. Identifica os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario.		X		<ul style="list-style-type: none"> Identifica os custos de almacén dunha xoiería ou outro negocio e explica como se aplicaríase o modelo ABC de xestión de inventarios. Resolve exercicios de cálculo do tamaño óptimo de pedido (modelo de Wilson).
	EEB4.3.2. Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos.		X		<ul style="list-style-type: none"> Resolve exercicios de cálculo do valor das existencias mediante FIFO e PMP. Explica as consecuencias da aplicación dos métodos de valoración de existencias.
	EEB4.3.3. Valora a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa.		X		<ul style="list-style-type: none"> Explica as características e vantaxes do sistema JIT de xestión de inventarios.

Bloque 4. A función productiva – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CMCCT CSIEE
Observación sistemática.	X		X				CMCCT CD
Observación sistemática.	X		X				CMCCT CD
Observación sistemática.	X		X				CMCCT CSIEE

Bloque 5. A función comercial da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B5.1. Analizar as características do mercado e explicar, de acordo con elas, as políticas de márketing aplicadas por unha empresa ante diferentes situacións e obxectivos.	EEB5.1.1. Caracteriza un mercado en función de diferentes variables como, por exemplo, o número de competidores e o produto vendido.			X	<ul style="list-style-type: none"> Clasifica un mercado atendendo ao número de competidores, as características dos compradores, os adquirentes do produto e as posibilidades de expansión.
	EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de márketing.			X	<ul style="list-style-type: none"> Identifica as catro políticas do márketing mix. Recoñece as distintas estratexias de produto, prezo, distribución e comunicación que pode levar unha empresa para un produto concreto atendendo á fase do ciclo na que se atopa e recomenda as que se consideran máis adecuadas.
	EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de márketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental.			X	<ul style="list-style-type: none"> Identifica mediante exemplos, prácticas de márketing non ético e analiza os seus consecuencias sociais e ambientais. Localiza na internet e expón ao resto de compañeiros campañas de márketing que sexan eticamente cuestionables.

Bloque 5. A función comercial da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CSIEE
Observación sistemática.	X		X				CAA CD CMCCT
Observación sistemática.	X		X				CD CMCCT CSC CSIEE

Bloque 5. A función comercial da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B5.1. Analizar as características do mercado e explicar, de acordo con elas, as políticas de márketing aplicadas por unha empresa ante diferentes situacións e obxectivos.	EEB5.1.4. Comprende e explica as fases e as etapas da investigación de mercados.			X	<ul style="list-style-type: none"> • Elabora colaborativamente unha enquisa sobre hábitos de consumo de telefonía móbil dos seus compañeiros de bacharelato e confecciona un informe de conclusións. • Diferenza claramente o que son fontes de información primarias e fontes de información secundarias.
	EEB5.1.5. Aplica criterios e estratexias de segmentación de mercados en casos prácticos.			X	<ul style="list-style-type: none"> • Determina razonadamente cales son os segmentos aos que se dirixen toda unha serie de produtos de consumo e verifica as estratexias de segmentación levadas a cabo.
	EEB5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do márketing que xorden co desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación.			X	<ul style="list-style-type: none"> • Realiza e expón unha presentación sobre os novos formatos do márketing dixital. • Identifica os tipos de transaccións e as vantaxes e inconvenientes do comercio electrónico. • Describe o perfil profesional dun community manager.

Bloque 5. A función comercial da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CCL CMCCT
Observación sistemática.	X		X				CD CMCCT
Observación sistemática.	X		X	X			CD CMCCT CSC

Bloque 5. A función comercial da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B5.1. Analizar as características do mercado e explicar, de acordo con elas, as políticas de márketing aplicadas por unha empresa ante diferentes situacións e obxectivos.	EEB5.1.7. Describe a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa.			X	<ul style="list-style-type: none"> • Define márketing e diferénciao da publicidade e as vendas. • Detalla as fases dun plan de márketing e diferencia o márketing estratéxico e o márketing operativo.
	EEB5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características dos produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa.			X	<ul style="list-style-type: none"> • Diferencia o que é un consumidor, un comprador e un prescriptor. • Describe as fases da toma de decisións dun consumidor e os factores que inflúen no seu comportamento.

Bloque 5. A función comercial da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CCL CMCCT
Observación sistemática.	X		X			X	CD CMCCT CSC

Bloque 6. A información na empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B6.1. Identificar os datos máis salientables do balance e da conta de perdas e ganancias, explicar o seu significado, diagnosticar a situación a partir da información obtida e propor medidas para a súa mellora.	EEB6.1.1. Recoñece os elementos patrimoniais e a función que teñen asignada.	X			• Clasifica unha relación de elementos do patrimonio dunha empresa atendendo a se son bens, dereitos ou obrigacións.
	EEB6.1.2. Identifica, valora e clasifica os bens, os dereitos e as obrigas da empresa en masas patrimoniais.	X			• Elabora un balance de situación agrupando as contas en masas patrimoniais e determina o capital social da empresa.
	EEB6.1.3. Interpreta a correspondencia entre os investimentos e o seu financiamento.	X			• Aplica a ecuación fundamental do patrimonio para calcular o patrimonio neto e o capital da empresa.
	EEB6.1.4. Detecta posibles desaxustes no equilibrio patrimonial, na solvencia e no aparcamento da empresa, mediante a utilización de rateos.	X			• Calcula o fondo de manobra dunha empresa e determina a súa situación patrimonial. • Calcula a partir dun balance diversos coeficientes financeiros e interpreta o seu resultado.
	EEB6.1.5. Propón medidas correctoras axeitadas en caso de se detectar desaxustes patrimoniais ou financeiros.	X			• Propón medidas que tenten restaurar o equilibrio financeiro e patrimonial dunha empresa para partir da análise dos seus estados contables.

Bloque 6. A información na empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CMCCT CSIEE
Observación sistemática.	X		X				CMCCT
Observación sistemática.	X		X				CAA
Observación sistemática.	X		X				CMCCT
Observación sistemática.	X		X				CAA CSIEE

Bloque 6. A información na empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B6.1. Identificar os datos máis salientables do balance e da conta de perdas e ganancias, explicar o seu significado, diagnosticar a situación a partir da información obtida e propor medidas para a súa mellora.	EEB6.1.6. Recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas e dos procedementos propios das ciencias sociais como ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Explica e valora o procedemento concursal como recurso para solucionar problemas de insolvencia empresarial.
	EEB6.1.7. Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Diferenza e exemplifica unha suspensión de pagos e unha quebra empresarial.
	EEB6.1.8. Valora a importancia da información na toma de decisións.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Explica o obxectivo da contabilidade e a utilidade para os seus principais usuarios. • Identifica as contas anuais da empresa e explica que é unha auditoría contable. <p>B6.1.8.3. Enumera os libros contables obrigatorios e o seu contido</p>
	EEB6.1.9. Calcula o resultado do exercicio económico da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Resolve supostos nos que debe calcular o resultado de explotación, o resultado financeiro e o resultado antes e despois de impostos dunha empresa. • Calcula a rendibilidade económica e financeira a partir dos datos contables.
	EEB6.1.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa.	X			<ul style="list-style-type: none"> • Diferencia os ingresos e os gastos e clasifícalos nos distintos tipos de resultados.

Bloque 6. A información na empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CMCCT CD
Observación sistemática.	X		X	X			CMCCT CSIEE
Observación sistemática.	X		X	X			CAA CSIEE
Observación sistemática.	X		X				CMCCT CD
Observación sistemática.	X		X				CMCCT CD CSIEE

Bloque 6. A información na empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B6.2. Recoñecer a importancia do cumprimento das obrigas fiscais e explicar os impostos que afectan as empresas.	EEB6.2.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa organización e a actividade que desenvolvan.	X			<ul style="list-style-type: none"> Diferencia os impostos do empresario individual dos do empresario societario. Clasifica aos impostos que recaen sobre as empresas en directos, indirectos, reais, persoais, proporcionais, progresivos, estatais, autonómicos e locais.
	EEB6.2.2. Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais diferenzas entre eles.	X			<ul style="list-style-type: none"> Identifica o suxeito activo, suxeito pasivo, feito imponible, base imponible e tipo impositivo dos tres principais impostos que recaen sobre as empresas. Resolve un exercicio sinxelo de liquidación trimestral de IVE.
	EEB6.2.3. Valora a achega que supón para a riqueza nacional a carga impositiva que soportan as empresas.	X			<ul style="list-style-type: none"> Elabora unha presentación con información estatística sobre a achega fiscal das principais empresas españolas.

Bloque 6. A información na empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CMCCT CSIEE
Observación sistemática.	X		X				CMCCT CCL
Observación sistemática.	X		X				CSC

Bloque 7. A función financeira – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B7.1. Valorar proxectos de investimento, xustificar razoadamente a selección da alternativa máis vantaxosa, diferenciar as posibles fontes de financiamento nun determinado suposto e razoar a elección máis axeitada.	EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterio do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos.			X	<ul style="list-style-type: none"> • Diferencia as distintas clases de investimentos a partir de exemplos expostos. • Diferencia os métodos estáticos de selección de investimentos e os métodos dinámicos de selección de investimentos. • Compara o valor do diñeiro no tempo mediante operacións de capitalización e actualización.
	EEB7.1.2. Aplica métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (valor actual neto), nun suposto concreto de selección de alternativas de investimento para unha empresa.			X	<ul style="list-style-type: none"> • Resolve exercicios de selección de investimentos mediante o método do prazo de recuperación e o fluxo neto total. • Resolve exercicios de selección de investimentos mediante o método do valor actual neto e a taxa interna de rendibilidade.
	EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa.			X	<ul style="list-style-type: none"> • Confecciona un esquema das fontes de financiamento da empresa atendendo á súa propiedade, duración e procedencia. • Identifica o custo asociado ás principais fontes de financiamento da empresa. • Describe as formas alternativas de financiamento empresarial.

Bloque 7. A función financeira – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CD CSIEE CMCCT
Observación sistemática.	X		X				CD CMCCT
Observación sistemática.	X		X				CCL CMCCT

Bloque 7. A función financeira – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B7.1. Valorar proxectos de investimento, xustificar razoadamente a selección da alternativa máis vantaxosa, diferenciar as posibles fontes de financiamento nun determinado suposto e razoar a elección máis axeitada.	EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización.			X	<ul style="list-style-type: none"> • Resolve supostos de cálculo do valor nominal e valor teórico dunha acción. • Diferencia o que é un préstamo e un crédito. • Describe os diferentes métodos de amortización financeira de préstamos.
	EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro.			X	<ul style="list-style-type: none"> • Valora as consecuencias dunha ampliación de capital para os antigos accionistas. • Resolve supostos de ampliación de capital nos que determina a proporción de capital, as opcións do accionista e o valor do dereito de subscripción. • Diferenza claramente o que é unha acción e unha obrigação.
	EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da empresa.			X	<ul style="list-style-type: none"> • EEB7.1.6.1. Resolve exercicios sinxelos de cálculo da amortización contable. • EEB7.1.6.2. Destaca as vantaxes e os inconvenientes da autofinanciación. • EEB7.1.6.3. Explica o significado do apancamento financeiro.
	EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira.			X	<ul style="list-style-type: none"> • EEB7.1.7.1. Determina cal é a fonte de financiamento idóneo atendendo a distintas necesidades financeiras dunha empresa.

Bloque 7. A función financeira – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CCL CMCCT
Observación sistemática.	X		X				CAA CD CMCCT
Observación sistemática.	X		X				CAA CMCCT CSIEE
Observación sistemática.	X		X	X			CMCCT CSIEE

Bloque 7. A función financeira – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporiza.			Grao mínimo Indicador logro
		T1	T2	T3	
B7.1. Valorar proxectos de investimento, xustificar razoadamente a selección da alternativa máis vantaxosa, diferenciar as posibles fontes de financiamento nun determinado suposto e razoar a elección máis axeitada.	EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos á análise e á resolución de supostos.			X	<ul style="list-style-type: none"> • Calcula o VAN e o TIR dun investimento mediante a utilización das funcións VAL e TID da folla de cálculo Calc do paquete Libreoffice. • Realiza distintas simulacións de amortización de préstamos mediante aplicacións online e follas de cálculo.
	EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases.			X	<ul style="list-style-type: none"> • Describe o ciclo a curto prazo ou ciclo de explotación e o ciclo a longo prazo ou ciclo de capital dunha empresa comercial e dunha empresa industrial.
	EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases.			X	<ul style="list-style-type: none"> • Resolve exercicios de cálculo do período medio de maduración económico e financeiro e os seus distintos subperíodos.

Bloque 7. A función financeira – Economía de empresa – 2º BACH

Procedemento de avaliación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						Compet clave
	PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CADER CLASE	RÚBRICA	
Observación sistemática.	X		X				CD CMCCT
Observación sistemática.	X		X				CCL CMCCT CSIEE
Observación sistemática.	X		X				CMCCT CAA CD

6. Concrecións metodolóxicas da materia

Como normal xeral o ensino será de tipo presencial.

Con independencia da situación sanitaria, o alumnado terá que utilizar a aula virtual do centro, onde se publicarán os estándares de aprendizaxe a realizar e o prazo establecido de entrega.

Para os casos en que parte do alumnado ou a totalidade asistan de xeito online, terán que dispoñer dos medios apropiados, como ordenador (ou móbil), cámara web, auriculares e micrófono, ademais da correspondente conectividade telemática.

As clases impartiranse no seu horario habitual mediante a plataforma Cisco Webex. As consideracións que terá este alumnado, que sigan as clases de xeito online, serán as mesmas que para o alumnado presencial, no tocante ao comportamento, actitude, asistencia, etc.

ESO

Aspectos xerais

- Partir da competencia inicial do alumnado.
- Ter en conta a diversidade: respectar os ritmos e estilos de aprendizaxe.
- Potenciar as metodoloxías activas e participativas:
 - Combinar traballo individual e cooperativo.
 - Aprendizaxe por proxectos.
 - Enfoque orientado á realización de tarefas e á resolución de problemas.
 - Uso habitual das TIC.
 - Papel facilitador do profesor/a.

Criterios metodolóxicos

En relación co exposto anteriormente, a proposta didáctica de Iniciación á actividade emprendedora e empresarial elaborouse de acordo cos seguintes criterios metodolóxicos:

- Adaptación ás características do alumnado de 4º de ESO, ofrecendo actividades diversificadas de acordo coas capacidades intelectuais propias desa etapa.
- Autonomía: facilitar a capacidade do alumnado para aprender por sí mesmo.

- **Actividade:** fomentar a participación do alumnado na dinámica xeral da aula, combinando estratexias que propicien a individualización con outras que fomenten a socialización.
- **Motivación:** procurar espertar o interese do alumnado pola aprendizaxe que se lle propón.
- **Integración e interdisciplinabilidade:** presentar os contidos con una estrutura clara, establecendo as interrelacións entre os contidos de Economía cos de outras disciplinas afíns, como por exemplo, historia, as matemáticas, etc..
- **Desenvolvemento de capacidades intelectuais de certo nivel (analíticas, explicativas e interpretativas).**
- **Funcionalidade:** fomentar a proxección práctica dos contidos e a súa aplicación ao contorno, coa finalidade de asegurar a funcionalidade das aprendizaxes en dous sentidos: o desenvolvemento de capacidades para posteriores adquisicións e a súa aplicación na vida cotiá.
- **Variedade na metodoloxía,** dado que o alumnado aprende a partir de fórmulas moi diversas.

Estratexias didácticas

A forma de conseguir estes obxectivos queda, en cada caso, a xuízo do profesorado, en consonancia coa concepción do ensino e as características do seu alumnado.

Non obstante, resulta conveniente utilizar estratexias metodolóxicas variadas. Como exemplo sinálanse as seguintes:

- Memorización comprensiva.
- Indagación e investigación sobre documentos, textos, prensa, etc.
- Elaboración de sínteses.
- Análise de documentos, gráficos, táboas de datos.
- Comentarios de textos, gráficos, ...
- Resolución de problemas.
- Estudio de casos (proxectos).

As estratexias expositivas

Presentan ao alumnado, oralmente ou mediante textos, un coñecemento xa elaborado que debe asimilar. Resultan adecuadas para introducir e para ensinar feitos e conceptos; especialmente aqueles máis abstractos e teóricos que dificilmente o alumnado pode alcanzar só con axudas indirectas.

Non obstante, resulta moi conveniente que esta estratexia se acompañe da realización polo alumnado de actividades ou traballos complementarios de aplicación

ou indagación que posibiliten o engarce dos novos coñecementos cos que xa ten.

As estratexias de indagación

Presentan al alumnado una serie de materiais en bruto que debe estruturar, seguindo unhas pautas de actuación. Trátase de enfrontalo a situacións problemáticas nas que debe poñer en práctica e utilizar reflexivamente conceptos, procedementos e actitudes para así adquirilos de forma consistente.

As técnicas didácticas que poden traducir estas estratexias son moi diversas. Entre elas destacamos polo seu interese as tres seguintes:

- As tarefas sen unha solución clara e pechada, nas que as distintas opcións son igualmente posibles e válidas, para facer reflexionar ao alumnado sobre a complexidade dos problemas humanos e sociais, sobre o carácter relativo e imperfecto das solucións aportadas e sobre a natureza provisional do coñecemento humano.
- O estudo de casos ou feitos e situacións concretas como instrumento para motivar e facer máis significativo o estudo dos fenómenos xerais e para abordar os procedementos de causalidade múltiple.
- Os proxectos de investigación, estudos ou traballos habitúan ao alumnado a afrontar e a resolver problemas con certa autonomía, a facerse preguntas e a adquirir experiencia na busca e na consulta autónoma. Ademais, facilítanlle una experiencia valiosa sobre el traballo dos especialistas na materia e o coñecemento científico.

Bacharelato

En Bacharelato, a relativa especialización das materias determina que a metodoloxía didáctica está fortemente condicionada polo compoñente epistemolóxico de cada materia e polas esixencias do tipo de coñecemento propio de cada unha.

Ademais, a finalidade propedéutica e orientadora da etapa esixe o traballo con metodoloxías específicas e que estas comporten un importante grao de rigor científico e de desenvolvemento de capacidades intelectuais de certo nivel (analíticas, explicativas e interpretativas).

Criteria metodolóxicos

En relación co exposto anteriormente, a proposta didáctica de Economía de Empresa elabórase de acordo cos criterios metodolóxicos seguintes:

- Adaptación ás características do alumnado de Bacharelato, ofrecendo actividades diversificadas de acordo coas capacidades intelectuais propias da etapa.

- **Autonomía:** facilitar a capacidade do alumnado para aprender por sí mesmo.
- **Actividade:** fomentar a participación do alumnado na dinámica xeral da aula, combinando estratexias que propicien a individualización con outras que fomenten a socialización.
- **Motivación:** procurar espertar o interese do alumnado pola aprendizaxe que se lle propón.
- **Integración e interdisciplinabilidade:** presentar os contidos con una estrutura clara, establecendo as interrelacións entre os contidos de Economía de Empresa cos de outras disciplinas afíns, como por exemplo, a historia, as matemáticas, etc..
- **Rigor científico e desenvolvemento de capacidades intelectuais de certo nivel** (analíticas, explicativas e interpretativas).
- **Funcionalidade:** fomentar a proxección práctica dos contidos e a súa aplicación ao contorno, coa finalidade de asegurar a funcionalidade das aprendizaxes en dous sentidos: o desenvolvemento de capacidades para posteriores adquisicións e a súa aplicación na vida cotiá.
- **Variedade na metodoloxía,** dado que o alumnado aprende a partir de fórmulas moi diversas.

Estratexias didácticas

A forma de conseguir estes obxectivos queda, en cada caso, a xuízo do profesorado, en consonancia co propio carácter, a concepción do ensino e as características do seu alumnado.

Non obstante, resulta conveniente utilizar estratexias didácticas variadas, que combinen, da maneira en que cada uno considere máis apropiada, as estratexias expositivas, acompañadas de actividades de aplicación e as estratexias de indagación.

As estratexias expositivas

Presentan ao alumnado, oralmente o mediante textos, un coñecemento xa elaborado que debe asimilar. Resultan adecuadas para introducir e para ensinar feitos e conceptos; especialmente aqueles máis abstractos e teóricos, que dificilmente o alumnado pode alcanzar solo con axudas indirectas.

Non obstante, resulta moi conveniente que esta estratexia se acompañe da realización polo alumnado de actividades ou traballos complementarios de aplicación ou indagación, que posibiliten o engarce dos novos coñecementos cos que xa ten.

As estratexias de indagación

Presentan al alumnado una serie de materiais en bruto que debe estruturar, seguindo unhas pautas de actuación. Trátase de enfrontalo a situacións problemáticas nas que debe poñer en práctica e utilizar reflexivamente conceptos, procedementos e actitudes para así adquirilos de forma consistente.

As técnicas didácticas que poden traducir estas estratexias son moi diversas. Entre elas destacamos polo seu interese as tres seguintes:

- As tarefas sen unha solución clara e pechada, nas que as distintas opcións son igualmente posibles e válidas, para facer reflexionar ao alumnado sobre a complexidade dos problemas humanos e sociais, sobre o carácter relativo e imperfecto das solucións aportadas e sobre a natureza provisional do coñecemento humano.
- O estudo de casos ou feitos e situacións concretas como instrumento para motivar e facer máis significativo o estudo dos fenómenos xerais e para abordar os procedementos de causalidade múltiple.
- Os proxectos de investigación, estudos ou traballos habitúan ao alumnado a afrontar e a resolver problemas con certa autonomía, a facerse preguntas e a adquirir experiencia na busca e na consulta autónoma. Ademais, facilítanlle una experiencia valiosa sobre el traballo dos especialistas na materia e o coñecemento científico.

7. Materiais e recursos didácticos

4º ESO – Economía

- Libro de texto *Economía 4º ESO* autor: José Sande
- Libro *Práctica de economía 4º ESO* autor José Sande
- Web de José Sande Compartiendo el conocimiento.
- Presentacións interactivas.
- Vídeos de introdución.
- Animacións que permitan explicacións máis visuais e faciliten a comprensión dos obxectivos.
- Actividades interactivas. Web Econoaula e outras Autoavaliacións interactivas que favorezan a autonomía do alumnado.
- Finanzas para todos da CNMV

- <http://econoweb.es>
- www.ine.es
- www.sepe.es
- <http://www.agenciatributaria.es>

4º ESO – Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial

- Libro de texto *Iniciación a la actividad emprendedora y empresarial 4º ESO* autor: José Sande
- Web de José Sande Compartiendo el conocimiento.
- Presentacións interactivas.
- Vídeos de introdución.
- Animacións que permitan explicacións máis visuais e faciliten a comprensión dos obxectivos.
- Actividades interactivas. Web Econoaula e outras Autoavaliacións interactivas que favorezan a autonomía do alumnado.
- Finanzas para todos da CNMV
- <http://econoweb.es>
- www.ine.es
- www.sepe.es
- <http://www.agenciatributaria.es>
- <http://www.ipyme.org>
- <http://www.oepm.es/>
- <http://www.seg-social.es>
- <http://www.igape.es/gl/>
- <http://www.camarapvv.com/>
- <http://www.edu.xunta.es/fp/>

2º Bacharelato – Economía de empresa

- Libro de texto *Economía de Empresa*, autor *Alberto Pérez César*. Editorial: Galinova.
- Web de José Sande Compartiendo el conocimiento.
- Presentacións interactivas.
- Vídeos de introdución.
- Animacións que permitan explicacións máis visuais e faciliten a comprensión dos obxectivos.
- Actividades interactivas. Web Ecobachillerato, Econoaula e outras Autoavaliacións interactivas que favorezan a autonomía do alumnado.

Material de consulta na aula e na biblioteca escolar

- Revistas e periódicos
- Revista mensual “Emprendedores”.
- Revista Inversión & Finanzas.
- Noticias de prensa da sección de Economía dos diarios dispoñibles no centro.
- Prensa especializada e diarios económicos (Cinco Días, Expansión, El Economista, etc.).

Outros recursos e materiais

- Impresos oficiais de impostos e outros tributos.
- Recibos de nóminas.
- Estatuto dos Traballadores.
- Plan Xeral de Contabilidade 2008.
- Modelos de contratos de traballo.
- Código de Comercio e Leis Mercantís.
- Exames ABAU CC.AA.
- Exames de Olimpíadas de Economía.
- Fotocopias de artigos seleccionados.
- Encerado.

- Caderno del alumno.
- Calculadora.
- Encrucillados e sopas de letras de repaso de cada unidade.
- Convenios colectivos.
- Folletos publicitarios de supermercados.
- Estados financeiros de empresas reais.

Recursos TIC

- Libro dixital para o profesor: Plataforma editorial Galinova.
- Repositorio de recursos online na plataforma de Galinova.
- Ordenadores da sala de informática.
- Ordenador con canón proxector.
- Pizarra dixital.
- Programa Gantt Project e simuladores de empresa: ipyme.org, Bancaja, etc.
- Xogo de patentes e marcas OEPM.
- Vídeos e curtas de películas.
- Procesador de textos e folla de cálculo.
- Software de deseño de presentacións.
- Aplicacións educativas.

Páxinas web

- <https://getkahoot.com> Kahoot! é unha plataforma de aprendizaxe mixto baseado no xogo, permitindo investigar, crear, colaborar e compartir coñecementos.
- www.mindomo.com aplicación para a elaboración de mapas mentais online.
- <http://symbalooedu.es/gratis/> é unha nova forma visual de organizar as actividades online.
- <https://piktochart.com/> creación de infografías online.
- <https://classroom.google.com> ferramenta gratuíta para crear e recibir as tarefas dos alumnos sen necesidade de usar documentos en papel.

Emprendemento e organismos públicos

- www.ipyme.org página web da Dirección Xeral de Política de la PEME (pequena e mediana empresa) do Ministerio de Economía.
- www.eugo.es portal con información sobre o conxunto de trámites e requisitos necesarios para levar a cabo unha actividade empresarial.
- www.ventanillaempresarial.es web das xaneliñas únicas empresariais de apoio a emprendedores.
- www.igape.es web do Instituto Galego de Promoción Económica con recursos de formación e asesoramento para o emprendedor.
- www.agenciatributaria.es portal da Axencia Española de Administración Tributaria.
- www.consumo-inc.es web do Instituto Nacional de Consumo, organismo autónomo, dependente do Ministerio de Sanidade e Consumo que exerce as funcións de promoción e fomento dos dereitos dos consumidores e usuarios.
- www.oepm.es web da Oficina Española de Patentes e Marcas. Ten un xogo de marcas.
- www.rmc.es web do Rexistro Mercantil Central.
- www.cnmc.es web da Comisión Nacional dos Mercados e a Competencia.
- <http://administracion.gob.es> portal da Administración do Estado de xestións e servizos.

Recursos humanos

- www.sepe.es páxina web do Servizo Público de Emprego Estatal con ampla información sobre o mercado laboral: contratos, prestacións, estatísticas, etc.
- www.seg-social.es portal da Seguridade Social.

Ensinanza de economía e de empresa

- www.josesande.com blog do profesor do mesmo nome con contidos da materia.
- www.librosdetextogratis.com/ web de contidos para la materia de Economía do autor anterior.
- www.ecobachillerato.com páxina elaborada por Tomás Guajardo Cuervo. Recolle enlaces, colaboracións de profesores e traballos de alumnos, de interese para docentes e estudantes das materias de Economía e Economía da Empresa, impartidas en 1º e 2º de Bacharelato.

- www.eumed.net sitio web onde se poden encontrar dicionarios, libros, cursos, revistas, vídeos y presentacións multimedia sobre Economía, Dereito e outras Ciencias Sociais.
- www.econolandia.es web de divulgación económica.
- www.econoaula.com web educativa de economía e sociedade de Felipe Foj.
- www.economiweb.com web educativa dedicada a temas de economía, medio ambiente, ecoloxía e sociedade do profesor de economía da Universidade Laboral de Ourense Javier González.
- www.consumerclassroom.eu comunidade dixital deseñada para que os profesores de toda la UE recopilen una ampla biblioteca de recursos sobre a educación do consumidor.

Novas tecnoloxías e comercio electrónico

- www.n-economia.com web con información económica da UE, da economía española, rexional e de sectores de actividade e empresas.
- www.cdti.es web do Centro Tecnolóxico Industrial. Entidade pública que promove a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico das empresas españolas.
- www.red.es web da Entidade Pública Empresarial adscrita ao Ministerio de Industria, Turismo e Comercio para o desenvolvemento de la Sociedade da Información.

Responsabilidade social da empresa

- www.corresponsables.com web de información sobre responsabilidade social da empresa.
- www.observatoriorsc.org web creada por unha asociación de empresas e outros organismos sobre a RSC.

Marketing e franquías

- www.franquiciashoy.es web sobre o mundo das franquías.
- www.marketingdirecto.com portal de publicidade e marketing.
- www.marketing-xxi.com web que recolle o libro “Marketing no século XXI”.
- www.puromarketing.com diario dixital de publicidade e marketing en España.

Revistas e periódicos económicos

- www.emprendedores.es
- www.actualidadeconomica.com
- www.elconfidencial.com
- www.expansion.com
- www.cincodias.es
- www.eleconomista.es
- www.economist.com
- www.fortune.com
- www.ft.com (Financial Times).
- www.wsj.com (The Wall Street Journal).

Outros

- <http://www.aseme.es/simulador/> simulador de xestión empresarial subvencionado polo Ministerio de Industria, Turismo e Comercio do Goberno de España.
- <http://www.finanzasparatodos.es/gepeese/> portal financeiro cunha grande cantidade de recursos.

8. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado

Avaliación final

O alumnado que teña pendentes todos ou algúns dos estándares, poderá presentarse a un exame final con aqueles non superados anteriormente.

A proba constará de preguntas de resposta curta, unha pregunta a desenvolver, resolución de exercicios prácticos.

Sistema e instrumentos de cualificación

Os sistemas de avaliación son múltiples, pero en calquera caso, nos instrumentos que se deseñen, deberán estar presentes as seguintes actividades:

- Actividades de tipo conceptual. Nelas o alumnado irá substituíndo de forma progresiva as ideas previas polas desenvolvidas na aula.
- Actividades que resalten os aspectos de tipo metodolóxico. Por exemplo, selección e recollida de información, estruturación da mesma, análise dos datos, establecemento de hipóteses, explicación de fenómenos económicos, resolución de problemas, etc.
- Actividades onde se resalten a conexión entre os conceptos económicos estudados e a propia sociedade. Por exemplo, aquelas que xorden da aplicación á vida cotiá dos contidos desenvolvidos na aula.

Respecto ao «formato» das actividades, pódense utilizar as seguintes:

- Actividades de debate.
- Actividades de libro aberto.
- Actividades orais.
- Rúbricas.
- Probas obxectivas tipo test.
- Probas obxectivas escritas: cuestións nas que hai que xustificar as respostas ou/e resolución de exercicios e problemas.
- Actividades de busca de información en internet.
- Pequenos traballos de investigación en grupo e individuais, etc.

Cada instrumento de avaliación debe ter distinto peso á hora da cualificación final, para o que haberá que valorar de tales instrumentos a súa fiabilidade, obxectividade, representatividade, a súa adecuación ao contexto do alumnado, etc.

Nas seguintes táboas recóllese a información anterior.

4º ESO – Economía

Bloque 1. Ideas económicas básicas – Economía – 4º ESO

Crterios de avalia- ción	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B1.1. Explicar a economía como ciencia social e valorar o impacto permanente das decisións económicas na vida das persoas.	ECB1.1.1. Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como as claves dos problemas básicos de calquera economía, e comprende que todas as eleccións supoñen renunciar a outras alternativas e que todas as decisións teñen consecuencias.	CCL CSC	SI
	ECB1.1.2. Distingue formas de analizar e resolver problemas económicos, e identifica as súas vantaxes, os seus inconvenientes e as súas limitacións.	CAA CD	SI
B1.2. Identificar a terminoloxía económica básica e o uso dos modelos económicos, e familiarizarse con eles.	ECB1.2.1. Comprende e utiliza correctamente termos da área da economía.	CCL	SI
	ECB1.2.2. Diferencia entre economía positiva e economía normativa.	CSC CAA	SI
	ECB1.2.3. Representa e analiza graficamente o custo de oportunidade mediante a fronteira de posibilidades de produción.	CD CMCCT	NON
B1.3. Tomar conciencia dos principios da economía para aplicar nas relacións económicas básicas cos condicionantes de recursos e as necesidades.	ECB1.3.1. Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas.	CMCCT CSC	SI
	ECB1.3.2. Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas do seu contorno.	CMCCT CSC	NON

Bloque 1. Ideas económicas básicas – Economía – 4º ESO

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRICA
20 %	80%		15%		5%	
15 %	80%		15%		5%	
15 %	80%		15%		5%	
15 %	80%		15%		5%	
10 %	80%		15%			5%
15 %	80%		15%		5%	
10 %	80%		15%			5 %

Bloque 2. Economía e empresa – Economía – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B2.1. Describir os tipos de empresas e as formas xurídicas das empresas, e relacionar con cada unha coas súas esixencias de capital e as responsabilidades legais dos/das propietarios/as e xestores/as, así como as interrelacións das empresas no seu contorno inmediato.	ECB2.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relacións coas esixencias de capital para a súa constitución e coas responsabilidades legais para cada tipo.	CMCCT CSIEE	SI
	ECB2.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso, en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.	CAA CD	SI
	ECB2.1.3. Distingue os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu ámbito, así como a forma de interactuar co seu contorno máis próximo e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan.	CSIEE CSC	NON
B2.2. Analizar as características principais do proceso produtivo.	ECB2.2.1. Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.	CMCCT CSC	SI
	ECB2.2.2. Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades.	CD CSC	SI
B2.3. Identificar as fontes de financiamento das empresas.	ECB2.3.1. Explica as posibilidades de financiamento das empresas e diferencia o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.	CCL CD CMCCT	SI
B2.4. Determinar, para un caso sinxelo, a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio.	ECB2.4.1. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.	CD CMCCT	SI

Bloque 2. Economía e empresa – Economía – 4º ESO

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRICA
15 %	80%		15%		5%	
15 %	80%		15%		5%	
5 %	80%		15%			5%
10 %	80%		15%		5%	
10 %	80%		15%		5%	
10 %	80%		15%		5%	
15 %	80%		15%		5%	

Bloque 2. Economía e empresa – Economía – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B2.5. Diferenciar os impostos que afectan as empresas e a importancia do cumprimento das obrigas fiscais.	ECB2.5.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as actividades, e sinala o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles.	CD CMCCT	SI
	ECB2.5.2. Valora a achega que para a riqueza nacional supón a carga impositiva que soportan as empresas.	CSC	NON

Bloque 2. Economía e empresa – Economía – 4º ESO

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRICA
15 %	80%		15%		5%	
5 %	80%		15%			5%

Bloque 3. Economía persoal – Economía – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B3.1. Realizar un orzamento persoal distinguindo entre os tipos de ingresos e gastos, e controlar o seu grao de cumprimento e as posibles necesidades de adaptación.	ECB3.1.1. Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu seguimento.	CAA CD CMCCT	SI
	ECB3.1.2. Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado.	CAA CD CMCCT	NON
	ECB3.1.3. Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas.	CAA CD CMCCT	SI
B3.2. Decidir con racionalidade ante as alternativas económicas da vida persoal, e relacionalas co benestar propio e social.	ECB3.2.1. Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos financeiros ao longo da vida. Esa planificación vincúlase á previsión realizada en cada etapa, de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional.	CAA CSIEE	NON
B3.3. Expresar unha actitude positiva cara ao aforro, e empregar o aforro como medio para alcanzar diversos obxectivos.	ECB3.3.1. Recoñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto.	CAA CSC	SI
	ECB3.3.2. Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, valorando o risco e seleccionando a decisión máis axeitada para cada momento.	CAA CSC	SI

Bloque 3. Economía persoal – Economía – 4º ESO

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRICA
10 %	80%		15%		5%	
5 %	80%		15%			5%
10 %	80%		15%		5%	
5 %	80%		15%			5%
10 %	80%		15%		5%	
15 %	80%		15%		5%	

Bloque 3. Economía persoal – Economía – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B3.4. Recoñecer o funcionamento básico do diñeiro e diferenciar os tipos de contas bancarias e de tarxetas emitidas como medios de pagamento, e valorar a oportunidade do seu uso con garantías e responsabilidade.	ECB3.4.1. Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria.	CCL CMCCT	SI
	ECB3.4.2. Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos.	CCL CAA CD	SI
	ECB3.4.3. Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación ante estas.	CAA CD	NON
	ECB3.4.4. Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garantan a seguridade na súa operativa.	CCL CD CMCCT	SI
B3.5. Coñecer o concepto de seguro e a súa finalidade.	ECB3.5.1. Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida.	CAA CCL CMCCT	SI

Bloque 3. Economía persoal – Economía – 4º ESO

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRICA
10 %	80%		15%		5%	
10 %	80%		15%		5%	
5 %	80%		15%			5%
10 %	80%		15%		5%	
10 %	80%		15%		5%	

Bloque 4. Economía e ingresos e gastos do Estado – Economía – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B4.1. Recoñecer e analizar a procedencia das principais fontes de ingresos e gastos do Estado, e interpretar gráficos onde se amose esa distribución.	ECB4.1.1. Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións.	CMCCT CSC	SI
	ECB4.1.2. Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e os gastos do Estado.	CD CMCCT	SI
	ECB4.1.3. Distingue nos ciclos económicos o comportamento dos ingresos e dos gastos públicos, así como os efectos que se poden producir ao longo do tempo.	CMCCT CSC	NON
	ECB4.1.4. Describe o contido dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución.	CCL CSC	NON
B4.2. Diferenciar e explicar os conceptos de débeda pública e déficit público.	ECB4.2.1. Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles.	CCL CMCCT	SI
B4.3. Determinar o impacto para a sociedade da desigualdade da renda e estudar as ferramentas de redistribución da renda.	ECB4.3.1. Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta.	CCL CMCCT CSC	SI
	ECB4.3.2. Interpreta gráficos representativos da distribución da renda.	CAA CD CMCCT	NON

Bloque 4. Economía e ingresos e gastos do Estado – Economía – 4º ESO

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRICA
20 %	80%		15%		5%	
15 %	80%		15%		5%	
10 %	80%		15%			5%
10 %	80%		15%			5%
15 %	80%		15%		5%	
20 %	80%		15%		5%	
10 %	80%		15%			5%

Bloque 5. Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego – Economía – 4º ESO

Craterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B5.1. Diferenciar as magnitudes de tipos de xuro, inflación e desemprego, analizar as relacións entre elas e interpretar datos e gráficos vinculados con esas magnitudes.	ECB5.1.1. Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.	CCL CSC	SI
	ECB5.1.2. Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación para amarcha da economía.	CCL CMCCT CSC	SI
	ECB5.1.3. Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego.	CD CMCCT	SI
B5.2. Valorar opcións de políticas macroeconómicas para facer fronte ao desemprego.	ECB5.2.1. Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.	CCL CMCCT CSC	SI
	ECB5.2.2. Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego.	CSC CD	NON
	ECB5.2.3. Investiga e reconece vieiros e tendencias de emprego.	CAA CD	NON

Bloque 5. Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego – Economía – 4º ESO

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRIFCA
20 %	80%		15%		5%	
20 %	80%		15%		5%	
20 %	80%		15%		5%	
20 %	80%		15%		5%	
10 %	80%		15%			5%
10 %	80%		15%			5%

Bloque 6. Economía internacional – Economía – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B6.1. Valorar o impacto da globalización económica, do comercio internacional e dos procesos de integración económica na calidade de vida das persoas e no ambiente.	ECB6.1.1. Valora o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos.	CAA CSC	NON
	ECB6.1.2. Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel.	CSC CCL	SI
	ECB6.1.3. Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional.	CAA CD CSC	NON
	ECB6.1.4. Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea.	CSC CD CCL	SI
	ECB6.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.	CAA CSC	SI

Bloque 6. Economía internacional – Economía – 4º ESO

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRICA
15 %	80%		15%			5%
25 %	80%		15%		5%	
15 %	80%		15%			5%
25 %	80%		15%		5%	
20 %	80%		15%		5%	

Para o cálculo da nota final de cada avaliación valoraranse todos os instrumentos de avaliación expostos na anterior táboa por cada estándar de aprendizaxe.

4º ESO – Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial

Bloque 1. Autonomía persoal, liderado e innovación – IAEE – 4º ESO

Craterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B1.1. Describir as calidades persoais e as destrezas asociadas á iniciativa emprendedora, analizando os requisitos de distintos postos de traballo e actividades empresariais.	IAEEB1.1.1. Identifica as calidades persoais, as actitudes, as aspiracións e a formación propias das persoas con iniciativa emprendedora, e describe a actividade dos/das empresarios/as e o seu papel na xeración de traballo e benestar social.	CSIEE CAA	SI
	IAEEB1.1.2. Investiga con medios telemáticos as áreas de actividade profesional do seu contorno, os tipos de empresa que as desenvolven e os postos de traballo en cada unha, razoando os requisitos para o desempeño profesional en cada un deles.	CSIEE CAA CD	NON
B1.2. Tomar decisións sobre o itinerario vital propio comprendendo as posibilidades de emprego, o autoemprego e a carreira profesional, en relación coas habilidades persoais e as alternativas de formación e aprendizaxe ao longo da vida.	IAEEB1.2.1. Deseña un proxecto de carreira profesional propia relacionando as posibilidades do ámbito coas calidades e as aspiracións persoais, e valorando a opción do autoemprego e a necesidade de formación ao longo da vida.	CSIEE CAA	SI

Bloque 1. Autonomía persoal, liderado e innovación – IAEE – 4º ESO

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRIF15%
15%	80%	5%	5%	-	5%	5%
5 %	80%	5%	5%		5%	5%
30%	80%	5%	5%	5%	-	5%

Bloque 1. Autonomía persoal, liderado e innovación – IAEE – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B1.3. Actuar como futuro/a traballador/a responsable coñecendo os seus dereitos e deberes como tal, valorando a acción do Estado e da Seguridade Social na protección da persoa empregada, e comprendendo a necesidade de protección dos riscos laborais.	IAEEB1.3.1. Identifica as normas e as institucións que interveñen nas relacións entre os/as traballadores/as e as empresas, en relación co funcionamento do mercado de traballo.	CSIEE CSC	SI
	IAEEB1.3.2. Distingue os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e compróboas en contratos de traballo e documentos de negociación colectiva.	CSIEE CSC CMCCT	SI
	IAEEB1.3.3. Describe as bases do sistema da Seguridade Social e as obrigas dos/das traballadores/as e dos/das empresarios/as dentro deste, así como as prestacións mediante procuras nas web institucionais, valorando a súa acción protectora ante as continxencias cubertas.	CSIEE CSC CCL	SI
	IAEEB1.3.4. Identifica as situacións de risco laboral máis habituais nos sectores de actividade económica máis salientables no ámbito, e indica os métodos de prevención legalmente establecidos, así como as técnicas de primeiros auxilios aplicables en caso de accidente ou dano.	CSIEE CAA CMCCT	SI

Bloque 1. Autonomía persoal, liderado e innovación – IAEE – 4º ESO

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRICA
10%	80%	-	10%		10%	
15%	80%	-	10%		10%	
15 %	80%	-	10%		10%	
10%	80%	-	10%		10%	

Bloque 2. Proxecto de empresa – IAEE – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B2.1. Crear un proxecto de empresa na aula e describir as características internas e a súa relación co contorno, así como a súa función social, identificando os elementos que constitúen a súa rede loxística como provedores/as, clientela, sistemas de produción e comercialización, redes de almacenaxe, etc.	IAEEB2.1.1. Determina a oportunidade dun proxecto de empresa, identificando as características e tomando parte na actividade que a empresa desenvolve.	CSIEE CAA	SI
	IAEEB2.1.2. Identifica as características internas e externas da empresa en proxecto, así como os elementos que constitúen o contorno específico desta (mercado, provedores/as, clientela, sistemas de produción e/ou comercialización, almacenaxe, etc.).	CSIEE CMCCT CD	SI
	IAEEB2.1.3. Describe a relación da empresa proxectada co seu sector, a súa estrutura organizativa e as funcións de cada departamento, e identifica os procedementos de traballo no desenvolvemento do proceso produtivo ou comercial.	CSIEE CMCCT CCL	SI
	IAEEB2.1.4. Elabora documentos para a planificación das funcións da empresa en proxecto, tanto a longo como a curto prazo.	CSIEE CMCCT CCL	SI
B2.2. Identificar e organizar a información das áreas da empresa en proxecto aplicando os métodos correspondentes á tramitación documental empresarial.	IAEEB2.2.1. Manexa como usuario/a de nivel básico aplicacións informáticas de control e seguimento de clientela, provedores/as e outros, aplicando as técnicas básicas de contabilidade, xestión financeira e comercial e administración de persoal, para a organización da información da empresa proxectada.	CAA CMCCT CD	NON
	IAEEB2.2.2. Transmite información entre as áreas e a clientela da empresa en proxecto, recoñecendo e aplicando técnicas de comunicación e negociación, e aplicando o tratamento protocolario axeitado mediante medios telemáticos e presenciais.	CCL CSIEE CMCCT CD	SI

Bloque 2. Proyecto de empresa – IAEE – 4º ESO

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRICA
15 %	80%		5 %	5%	5%	5%
15%	80%		10 %		10%	
10 %	80%		10%		10%	
10 %	80%		10%		10%	
10 %	80%		10%	10%		
10 %	80%		10%		10%	

Bloque 2. Proxecto de empresa – IAEE – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B2.3. Realizar actividades de produción e comercialización propias da empresa proxectada, aplicando técnicas de comunicación e traballo en equipo.	IAEEB2.3.1. Crea materiais publicitarios e para a difusión dos produtos e/ou servizos obxecto do proxecto, e elabora un plan de comunicación en internet e en redes sociais, aplicando os principios do márketing.	CCL CSIEE CMCCT CD	NON
	IAEEB2.3.2. Desenvolve tarefas de produción e/ou comercialización na empresa en proxecto segundo os plans de control prefixados: simulando a toma de decisións para cumprir os prazos e os obxectivos establecidos e propondo melloras, mediante o traballo en equipo.	CAA CSIEE CMCCT CD	SI
	IAEEB2.3.3. Compila datos sobre os apoios á creación de empresas tanto do contorno próximo como do territorial, estatal ou europeo, e selecciona as posibilidades que se axusten ao proxecto de empresa formulado.	CSIEE CMCCT CD	SI

Bloque 2. Proxecto de empresa – IAEE – 4º ESO

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRICA
10 %	80%		10%		10%	
10 %	80%		10%		10%	
10 %	80%		10%		10%	

Bloque 3. Finanzas – IAEE – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B3.1. Describir as formas xurídicas das empresas en relación coas responsabilidades legais dos/das seus/súas propietarios/a e xestores/as, así como coas esixencias de capital.	IAEEB3.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e indica as esixencias de capital e responsabilidades propias de cada tipo.	CSIEE CMCCT	SI
	IAEEB3.1.2. Identifica e enumera as administracións públicas implicadas na posta en marcha de empresas, e compila por vía telemática os principais documentos necesarios para a posta en funcionamento.	CSIEE CMCCT CD	SI
	IAEEB3.1.3. Valora as tarefas de apoio, rexistro, control e fiscalización que realizan as autoridades no proceso de creación de empresas, e describe os trámites que se deben realizar.	CSC CMCCT	NON
	IAEEB3.1.4. Selecciona a forma xurídica máis axeitada en cada caso segundo a actividade que se vaia desenvolver, o número de emprendedores/as, o alcance da responsabilidade que se vaia asumir, a complexidade organizativa, a dispoñibilidade financeira e a fiscalidade.	CAA CSIEE CMCCT	SI
B3.2. Identificar as fontes de financiamento das empresas propias de cada forma xurídica, incluíndo as externas e internas, e valorar as máis axeitadas para cada tipo e momento no ciclo de vida da empresa.	IAEEB3.2.1. Determina os investimentos necesarios para a posta en marcha dunha empresa, e distingue as principais partidas relacionadas nun balance de situación.	CSIEE CMCCT CD	SI
	IAEEB3.2.2. Caracteriza de xeito básico as posibilidades de financiamento das empresas, diferenciando o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.	CSIEE CMCCT CD	SI

Bloque 3. Finanzas – IAEE – 4º ESO

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRIFCA
15%	80%		10%		10%	
5 %	80%		10%		10%	
5%	80%		10%		10%	
10%	80%		10%		10%	
10 %	80%		5%	5%	5%	5%
15 %	80%		10%		10%	

Bloque 3. Finanzas – IAEE – 4º ESO

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B3.3. Recoñecer a necesidade de planificar o negocio das empresas ligándoa á previsión da evolución do sector e da economía nacional, así como da planificación financeira e fiscal.	IAEEB3.3.1. Presenta un estudo de viabilidade económico-financieiro a medio prazo do proxecto de empresa, aplicando condicións reais de produtos financeiros analizados e previsións de vendas, segundo un estudo do ámbito mediante unha aplicación informática tipo folla de cálculo, manexando razóns financeiras básicas.	CAA CSIEE CMCCT CD	SI
	IAEEB3.3.2. Analiza os produtos financeiros máis axeitados de entre as entidades financeiras do ámbito para cada tipo de empresa, valorando o custo e o risco de cada un, e selecciona os máis acaídos para o proxecto de empresa.	CAA CSIEE CMCCT CD	NON
	IAEEB3.3.3. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa actividade e a súa forma xurídica, sinala o funcionamento básico do IAE, IVE, IRPF e IS, e indica as principais diferenzas entre eles.	CSIEE CMCCT CD	SI
	IAEEB3.3.4. Valora a achega que supón a carga impositiva das empresas á riqueza nacional e ao sostemento das cargas do Estado.	CSC CAA	NON

Bloque 3. Finanzas – IAEE – 4º ESO

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRICA
15%	80%	5%	5%	5%		5%
5%	80%		10%		10%	
15%	80%		10%		10%	
5%	80%		10%			10%

Para o cálculo da nota final de cada avaliación valoraranse todos os instrumentos de avaliación expostos na anterior táboa por cada estándar de aprendizaxe.

2º Bacharelato – Economía de empresa

Bloque 1. A empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Craterios de avalia- ción	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B1.1. Describir e interpretar os elementos da empresa, as clases de empresas e as súas funcións na economía, así como as formas xurídicas que adoptan, e relacionar con cada unha as responsabilidades legais dos/das propietarios/as e xestores/as, e as esixencias de capital.	EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónas coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo.	CD CMCCT CSIE	SI
	EEB1.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresa máis apropiadas en cada caso en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.	CD CMCCT	SI
	EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en que operan, a fórmula xurídica que adoptan, e o seu carácter público ou privado.	CAA CD CMCCT	SI
	EEB1.1.4. Describe os elementos da empresa en relación coas funcións que desenvolven e os obxectivos que procuran dentro do sistema.	CCL CSIEE	NON
B1.2. Identificar e analizar os trazos principais do contorno en que a empresa desenvolve a súa actividade e explicar, a partir deles, as estratexias e as decisións adoptadas, e as posibles implicacións sociais e ambientais da súa actividade.	EEB1.2.1. Identifica os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu contorno, así como a forma de relacionar co seu contorno máis próximo.	CD CMCCT CSC CSIEE	NON
	EEB1.2.2. Analiza a relación entre empresa, sociedade e ambiente, e valora os efectos positivos e negativos das actuacións das empresas nas esferas social e ambiental.	CD CSC CSIEE	SI
	EEB1.2.3. Analiza a actividade das empresas como elemento dinamizador de progreso, estimando a súa creación de valor para a sociedade e para a cidadanía.	CSC CSIEE	NON

Bloque 1. A empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRICA
20 %	85%		10%		5%	
20 %	85%		10%		5%	
15 %	85%		10%		5%	
10 %	85%		10%			5 %
10 %	85%		10%	5 %		
20 %	85%		10%		5 %	
5 %	85%		10%			5 %

Bloque 2. Desenvolvemento da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B2.1. Identificar e analizar as estratexias de crecemento e as decisións tomadas polas empresas, tendo en consideración as características do marco global en que actúan.	EEB2.1.1. Describe e analiza os factores que determinan a localización e a dimensión dunha empresa, e valora a transcendencia futura para a empresa desas decisións.	CCL CMCCT	SI
	EEB2.1.2. Valora o crecemento da empresa como estratexia competitiva e relaciona as economías de escala coa dimensión óptima da empresa.	CD CMCCT CSIEE	NON
	EEB2.1.3. Identifica e explica as estratexias de especialización e diversificación.	CCL CMCCT CSIEE	SI
	EEB2.1.4. Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos.	CAA CD CMCCT	SI
	EEB2.1.5. Examina o papel das pequenas e das medianas empresas no noso país, e valora as súas estratexias e as súas formas de actuar, así como as súas vantaxes e os seus inconvenientes.	CSC CSIEE	SI
	EEB2.1.6. Describe as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional, e valora a importancia da responsabilidade social e ambiental.	CCL CSC CMCCT	SI
	EEB2.1.7. Estuda o impacto da incorporación da innovación e das novas tecnoloxías na estratexia da empresa, e relaciona coa capacidade para competir de xeito global.	CD CMCCT CSC	NON

Bloque 2. Desenvolvemento da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRICA
20 %	85%		10%		5 %	
10 %	85%		5 %	10%		
15 %	85%		10%		5 %	
15 %	85%		10%		5 %	
15 %	85%		10%		5 %	
15 %	85%		10%		5 %	
10 %	85%			10%		5 %

Bloque 3. Organización e dirección da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B3.1. Explicar a planificación, a organización e a xestión dos recursos dunha empresa, valorando as posibles modificacións para realizar en función do ámbito en que desenvolve a súa actividade e dos obxectivos formulados.	EEB3.1.1. Reflexiona sobre a división técnica do traballo nun contexto global de interdependencia económica para valorar as súas consecuencias sociais.	CMCCT CSC	NON
	EEB3.1.2. Describe a estrutura organizativa, o estilo de dirección, as canles de información e de comunicación, o grao de participación na toma de decisións e a organización informal da empresa.	CCL CMCCT CSIEE	SI
	EEB3.1.3. Identifica a función de cada área de actividade da empresa (aprovisionamento, produción e comercialización, investimento e financiamento, recursos humanos e administrativa), así como as súas interrelacións.	CD CMCCT CSIEE	SI
	EEB3.1.4. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e inconvenientes, detecta problemas para solucionar, e describe propostas de mellora.	CAA CD CSC CSIEE	NON
	EEB3.1.5. Aplica os seus coñecementos a unha organización concreta, para detectar problemas e propor melloras.	CAA CMCCT CSIEE	NON
	EEB3.1.6. Valora a importancia dos recursos humanos nunha empresa e analiza diferentes maneiras de abordar a súa xestión e a súa relación coa motivación e a produtividade.	CAA CSC CSIEE	SI

Bloque 3. Organización e dirección da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRIFCA
15 %	85%		15%			
20 %	85%		10%		5 %	
20 %	85%		10%		5 %	
15 %	85%		10%			5 %
10 %	85%		10%			5 %
20 %	85%		10%		5 %	

Bloque 4. A función produtiva – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B4.1. Analizar procesos produtivos desde a perspectiva da eficiencia e a produtividade, e recoñecer a importancia da I+D+i.	EEB4.1.1. Realiza cálculos da produtividade de distintos factores e interpreta os resultados obtidos, coñecendo medios e alternativas de mellora da produtividade nunha empresa.	CD CMCCT	SI
	EEB4.1.2. Analiza e valora a relación entre a produtividade e os salarios dos/das traballadores/as.	CMCCT CSC	NON
	EEB4.1.3. Reflexiona sobre a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o crecemento.	CAA CMCCT CSC	NON
B4.2. Determinar a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio e o seu limiar de rendibilidade, a partir dun suposto formulado.	EEB4.2.1. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda xerados ao longo do exercicio económico, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.	CMCCT CD	SI
	EEB4.2.2. Identifica e calcula os tipos de custos, ingresos e beneficios dunha empresa, e represéntaos graficamente.	CMCCT CD	SI
	EEB4.2.3. Calcula o limiar de vendas (de rendibilidade) necesario para a supervivencia da empresa.	CMCCT CD	SI
	EEB4.2.4. Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia como instrumentos de medida e avaliación que axudan á toma de decisións.	CMCCT CSIEE	SI
B4.3. Describir os conceptos fundamentais do ciclo de inventario e manexar os modelos de xestión.	EEB4.3.1. Identifica os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario.	CMCCT CD	SI
	EEB4.3.2. Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos.	CMCCT CD	SI
	EEB4.3.3. Valora a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa.	CMCCT CSIEE	NON

Bloque 4. A función productiva – Economía de empresa – 2º BACH

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRICA
10 %	85%		10%		5 %	
5 %	85%		10%	5 %		
5 %	85%		10%			5 %
15 %	85%		10%		5 %	
15 %	85%		10%		5 %	
15 %	85%		10%		5 %	
10 %	85%		10%		5 %	
10 %	85%		10%		5 %	
10 %	85%		10%		5 %	
5 %	85%		15%			

Bloque 5. A función comercial da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Craterios de avalia- ción	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B5.1. Analizar as características do mercado e explicar, de acordo con elas, as políticas de márketing aplicadas por unha empresa ante diferentes situacións e obxectivos.	EEB5.1.1. Caracteriza un mercado en función de diferentes variables como, por exemplo, o número de competidores e o produto vendido.	CSIEE	NON
	EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de márketing.	CAA CD CMCCT	SI
	EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de márketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental.	CD CMCCT CSC CSIEE	SI
	EEB5.1.4. Comprende e explica as fases e as etapas da investigación de mercados.	CCL CMCCT	SI
	EEB5.1.5. Aplica criterios e estratexias de segmentación de mercados en casos prácticos.	CD CMCCT	SI
	EEB5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do márketing que xorden co desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación.	CD CMCCT CSC	NON
	EEB5.1.7. Describe a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa.	CCL CMCCT	NON
	EEB5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características dos produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa.	CD CMCCT CSC	NON

Bloque 5. A función comercial da empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRIFCA
10 %	85%		10%		5 %	
15 %	85%		10%		5 %	
15 %	85%		10%		5 %	
15 %	85%		10%		5 %	
15 %	85%		10%		5 %	
10 %	85%		10%	5 %		
10 %	85%		10%		5 %	
10 %	85%		10%			5 %

Bloque 6. A información na empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B6.1. Identificar os datos máis salientables do balance e da conta de perdas e ganancias, explicar o seu significado, diagnosticar a situación a partir da información obtida e propor medidas para a súa mellora.	EEB6.1.1. Recoñece os elementos patrimoniais e a función que teñen asignada.	CMCCT CSIEE	SI
	EEB6.1.2. Identifica, valora e clasifica os bens, os dereitos e as obrigas da empresa en masas patrimoniais.	CMCCT	SI
	EEB6.1.3. Interpreta a correspondencia entre os investimentos e o seu financiamento.	CAA	SI
	EEB6.1.4. Detecta posibles desaxustes no equilibrio patrimonial, na solvencia e no apancamento da empresa, mediante a utilización de rateos.	CMCCT	SI
	EEB6.1.5. Propón medidas correctoras axeitadas en caso de se detectar desaxustes patrimoniais ou financeiros.	CAA CSIEE	SI
	EEB6.1.6. Recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas e dos procedementos propios das ciencias sociais como ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais.	CMCCT CD	NON
	EEB6.1.7. Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa.	CMCCT CSIEE	NON
	EEB6.1.8. Valora a importancia da información na toma de decisións.	CAA CSIEE	NON
	EEB6.1.9. Calcula o resultado do exercicio económico da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables.	CMCCT CD	SI
	EEB6.1.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa.	CMCCT CD CSIEE	SI

Bloque 6. A información na empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRICA
10 %	85%		10%		5 %	
10 %	85%		10%		5 %	
10 %	85%		10%		5 %	
10 %	85%		10%		5 %	
10 %	85%		10%		5 %	
5 %	85%		10%		5 %	
5 %	85%		10%	5 %		
5 %	85%		10%	5 %		
10 %	85%		10%		5 %	
10 %	85%		10%		5 %	

Bloque 6. A información na empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B6.2. Recoñecer a importancia do cumprimento das obrigas fiscais e explicar os impostos que afectan as empresas.	EEB6.2.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa organización e a actividade que desenvolvan.	CMCCT CSIEE	SI
	EEB6.2.2. Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais diferenzas entre eles.	CMCCT CCL	SI
	EEB6.2.3. Valora a achega que supón para a riqueza nacional a carga impositiva que soportan as empresas.	CSC	NON

Bloque 6. A información na empresa – Economía de empresa – 2º BACH

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRICA
5 %	85%		10%		5 %	
5 %	85%		10%		5 %	
5 %	85%		10%		5 %	

Bloque 7. A función financeira – Economía de empresa – 2º BACH

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Compet clave	Grao mínimo
B7.1. Valorar proxectos de investimento, xustificar razoadamente a selección da alternativa máis vantaxosa, diferenciar as posibles fontes de financiamento nun determinado suposto e razoar a elección máis axeitada.	EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterio do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos.	CD CSIEE CMCCT	SI
	EEB7.1.2. Aplica métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (valor actual neto), nun suposto concreto de selección de alternativas de investimento para unha empresa.	CD CMCCT	SI
	EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa.	CCL CMCCT	NON
	EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización.	CCL CMCCT	SI
	EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro.	CAA CD CMCCT	NON
	EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da empresa.	CAA CMCCT CSIEE	SI
	EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira.	CMCCT CSIEE	NON
	EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos á análise e á resolución de supostos.	CD CMCCT	NON
	EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases.	CCL CMCCT CSIEE	NON
	EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases.	CMCCT CAA CD	SI

Bloque 7. A función financeira – Economía de empresa – 2º BACH

Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN					
	PROBA ESCRITA	PROBA ORAL	TRABALLO INDIVIDUAL	TRABA GRUPO	CADERNO CLASE	RÚBRIFCA
15 %	85%		10%		5 %	
15 %	85%		10%		5 %	
5 %	85%		15%			
15 %	85%		10%		5 %	
5 %	85%		15%			
15 %	85%		10%		5 %	
5 %	85%		10%	5 %		
5 %	85%		15%			
5 %	85%		15%			
15 %	85%		10%		5 %	

Para o cálculo da nota final de cada avaliación valoraranse todos os instrumentos de avaliación expostos na anterior táboa por cada estándar de aprendizaxe.

Rúbrica en 4º ESO

Modelo de rúbrica para avaliación dun estándar de aprendizaxe.

Cualificación

Excelente	Boa	Regular	Insuficiente
Todas as respostas son claras e precisas.	A maioría das respostas son claras, precisas e concisas.	Poucas respostas son claras, precisas e concisas.	A maioría das respostas non son claras, precisas nin concisas.

Rúbrica en 4ºESO – Economía

Avaliación dun blog, presentación ou vídeo.

Categorías

Cualificación

	Moi Boa	Boa	Regular	Insuficiente
Estrutura clara e definida	Segue un esquema definido: introdución, antecedentes, desenvolvemento, resultado final.	Segue o esquema definido, pero non matiza ben algún apartado.	Fai unha exposición xeral do asunto só con algún dos apartados da cualificación alta.	Non hai unha estrutura definida. É unha sucesión de parágrafos desordenada.
Orixinalidade	O artigo ten interese relacionado coa materia, que non exista noutros blogs, wikis, etc.	É interesante, pero o tema está tratado bastante noutras fontes.	O artigo ten pouco interese, xa que é un tema tratado noutras fontes.	Artigo non relacionado coa materia ou un tema de interese nulo.
Coherencia	Existe unha uniformidade na redacción do artigo. Os elementos multimedia están relacionados co artigo e aparecen nos puntos axeitados.	Aprécianse un máximo de dous xeitos de tratar a información textual. A información multimedia ten pouca relación co contido ou está colocada inadecuadamente.	Pouca uniformidade nos diferentes parágrafos. Escasa ou inadecuada información multimedia.	Os parágrafos veñen de fontes diferentes e cada un deles teñen ambigüidades, (data contraditorias, etc). Non hai elementos multimedia ou son inadecuados.
Estilo do blog	O artigo adáptase ás necesidades do blog. O xeito de expresar o artigo encádrase no estilo xeral do blog.	O artigo adáptase suficientemente tanto ás necesidades como o estilo xeral do blog.	O artigo adáptase pouco ás necesidades do blog. Existe algunha deficiencia respecto á adaptación ao estilo do blog.	O artigo nin se adapta ás necesidades nin segue o estilo do blog.

Categorías	Cualificación			
	Moi Boa	Boa	Regular	Insuficiente
Utilización das TIC	Emprega correctamente as ferramentas informáticas, dun xeito autónomo e colaborativo.	Coñece as ferramentas informáticas e as manexa con soltura, pero para certas funcións precisa axuda.	Sabe usar algunhas ferramentas informáticas dun xeito básico. Precisa apoio.	Necesita moito apoio para facer as tarefas.

Rúbrica en 2º Bacharelato – Economía de empresa

Modelo de rúbrica para a corrección dun traballo individual ou en grupo, que se adaptará á tarefa a realizar.

Categorías	Cualificación			
	Moi Boa	Boa	Regular	Insuficiente
Estrutura clara e definida	Segue un esquema definido: introdución, antecedentes, desenvolvemento, resultado final.	Segue o esquema definido, pero non matiza ben algún apartado.	Fai unha exposición xeral do asunto só con algún dos apartados da cualificación alta.	Non hai unha estrutura definida. É unha sucesión de parágrafos desordenada.
Orixinalidade	O artigo ten interese relacionado coa materia, que non exista noutros blogs, wikis, etc.	É interesante, pero o tema está tratado bastante noutras fontes.	O artigo ten pouco interese, xa que é un tema tratado noutras fontes.	Artigo non relacionado coa materia ou un tema de interese nulo.
Coherencia	Existe unha uniformidade na redacción do artigo.	Aprécianse un máximo de dous xeitos de tratar a información textual.	Pouca uniformidade nos diferentes parágrafos.	Os parágrafos veñen de fontes diferentes e cada un deles teñen ambigüidades, (data contraditorias, etc).
Utilización das TIC	Emprega correctamente as ferramentas informáticas, dun xeito autónomo e colaborativo.	Coñece as ferramentas informáticas e as manexa con soltura, pero para certas funcións precisa axuda.	Sabe usar algunhas ferramentas informáticas dun xeito básico. Precisa apoio.	Necesita moito apoio para facer as tarefas.

Avaliación de cada bloque de contidos

No apartado «*Sistema e instrumentos de cualificación*», por cada bloque de contido establécense os criterios de avaliación (CA). Asociados a cada CA, pode haber un ou varios estándares de aprendizaxe (EA). Se un EA pertence aos mínimos esixibles e non se obtén unha avaliación positiva, a avaliación do bloque de contido será negativa.

Á puntuación dos EA váiselle aplicar o peso (%) correspondente tal e como figura no apartado indicado anteriormente. A suma de todos os EA multiplicada polo seu peso, dá a nota de cada bloque. Se hai algún EA con nota inferior a 5 que pertenza aos mínimos esixibles, haberá que corrixir, se fose o caso, a puntuación do bloque para que resulte inferior a 5.

Os exames faranse sempre de forma presencial e con todos os alumnos do grupo á vez.

No caso que un alumno non poda asistir por estar confinado, fará o exame unha vez se reincorpore á docencia normal. Este exame farase fóra do horario de clases, nunha data a convir polo profesor e o alumnado. De non ser posible, poderase recuperar o exame ao remate do período lectivo durante os exames de recuperación.

Excepcionalmente os exames faranse de xeito online utilizando a plataforma Cisco Webex. O alumnado terá que dispor de cámara web, auriculares, micrófono e conexión telemática. Os exames terán que ser online, de tipo individual e oral. O alumnado no exame oral terá que estar mirando para a cámara, non podendo mirar para outro lado.

En caso de existir parte práctica do exame, a profesora mediante Cisco Webex, compartirá o enunciado do problema no que se indicará a puntuación do mesmo. O alumnado, unha vez recibido o enunciado, colocará a cámara web de tal xeito que enfoque ao propio alumno resolvendo os problemas. Poderá empregar calculadora científica (non programable). O alumno unha vez resolto o problema, fotografará (ou escaneará) as follas de resposta e serán enviadas á profesora. A profesora unha vez recibidas as follas, comprobará que son lexibles, e procederá a compartir o seguinte problema co alumno. E así ata esgotar os problemas. A duración da proba está establecida entre 1 hora e media e 2 horas.

Nota final para 4º ESO – Economía

A materia estará aprobada cando todos os bloques de contido estean aprobados. Para determinar o valor numérico da nota final, haberá que multiplicar a puntuación de cada bloque polo peso (%) asociado ao mesmo, segundo consta na seguinte táboa e realizar o sumatorio dos mesmos.

Bloque de contido	Peso
1. Ideas económicas básicas	15 %
2. Economía e empresa	20 %
3. Economía persoal	20 %
4. Economía e ingresos e gastos do Estado	15 %
5. Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego	20 %
6. Economía internacional	10 %

O seu valor terá que ser un número enteiro, polo que se redondeará o seu valor ao enteiro máis próximo.

De ter suspenso algún bloque de contido a nota terá que ser catro ou menor.

Nota final para 4º ESO – Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial

A materia estará aprobada cando todos os bloques de contido estean aprobados. Para determinar o valor numérico da nota final, haberá que multiplicar a puntuación de cada bloque polo peso (%) asociado ao mesmo, segundo consta na seguinte táboa e realizar o sumatorio dos mesmos.

Bloque de contido	Peso
1. Autonomía persoal, liderado e innovación	20 %
2. Proxecto de empresa	60 %
3. Finanzas	20 %

O seu valor terá que ser un número enteiro, polo que se redondeará o seu valor ao enteiro máis próximo.

De ter suspenso algún bloque de contido a nota terá que ser catro ou menor.

Nota final para 2º Bacharelato – Economía de empresa

A materia estará aprobada cando todos os bloques de contido estean aprobados. Para determinar valor numérico da nota final, haberá que multiplicar a puntuación de cada bloque polo peso (%) asociado ao mesmo, segundo consta na seguinte táboa e realizar o sumatorio dos mesmos.

Bloque de contido	Peso
1. A empresa	15 %
2. Desenvolvemento da empresa	10 %
3. Organización e dirección da empresa	10 %
4. A función produtiva	20 %
5. A función comercial da empresa	10 %
6. A información na empresa	20 %
7. A función financeira	15 %

O seu valor terá que ser un número enteiro, polo que se redondeará o seu valor ao enteiro máis próximo. De ter suspenso algún bloque de contido a nota terá que ser catro ou menor.

Mecanismos para recuperar unha avaliación non superada

Entrega de materiais de reforzo como exercicios prácticos, test, e outras actividades relacionadas con cada estándar de aprendizaxe.

Deberán entregar este material para ser avaliado dentro do prazo establecido. Ademais terán que realizar unha proba escrita que conteña os estándares avaliados correspondentes.

9. Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente

Indicadores de logro do proceso de ensino

		Escala			
		1	2	3	4
1.	O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.				
2.	Consegiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.				
3.	Consegiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.				
4.	Consegiuse a participación activa de todo o alumnado.				
5.	Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.				
6.	Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.				
7.	Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
8.	Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
9.	Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.				
10.	Usáronse distintos instrumentos de avaliación.				
11.	Dáse un peso real á observación do traballo na aula.				
12.	Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.				

Indicadores de logro da práctica docente

		Escala			
		1	2	3	4
1.	Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.				
2.	Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.				
3.	Elabóranse actividades atendendo á diversidade.				
4.	Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.				
5.	Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.				
6.	Combínase o traballo individual e en equipo.				
7.	Poténcianse estratexias de animación á lectura.				
8.	Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.				
9.	Incorpóranse as TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe.				
10.	Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada estándar.				
11.	Ofrécense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.				
12.	Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.				
13.	Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.				
14.	Grao de implicación do profesorado nas funcións de tutoría e orientación.				
15.	Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas.				

		Escala			
		1	2	3	4
16.	As medidas de apoio, reforzo, etc. están claramente vinculadas aos estándares.				
17.	Avalíase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación...				

10. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

En 2º de Bacharelato, os mecanismos para o seguimento son: clases de recuperación se fose posible, entrega de recursos didácticos como exercicios, actividades e algunha páxina web de referencia. Haberá reunións de seguimento e fixarase un prazo de entrega das actividades citadas.

A finais de setembro haberá unha reunión co alumnado implicado para informarlles do traballo a realizar, das datas de entrega e tamén se fixará unha hora á semana para resolver dúbidas.

Poderán realizar exames parciais cada trimestre ou ben unha exame final se decidisen presentarse con toda a materia. En caso de coincidencia con outras probas intentarase fixar outra data máis axeitada.

Cada trimestre a profesora fará unha entrega de material.

1ª entrega: constará de supostos prácticos e actividades de análise correspondentes ao bloque número 1 e 2, os que deberán ser entregados a finais de outubro.

2ª entrega: será de material similar ao anterior correspondente ao bloque 3 que deberá estar entregada na última semana de novembro.

3ª entrega: de exercicios e actividades teórico-prácticas correspondente ao bloque 4, farase en xaneiro, ao inicio do 2º trimestre e deberán entregala na primeira semana de febreiro.

4ª entrega: de exercicios e actividades teórico-prácticas correspondente ao bloque 5, efectuarase na primeira semana de febreiro e deberán entregala na 1ª semana de marzo.

5ª entrega: de exercicios e actividades teórico-prácticas correspondente ao bloque 6, efectuarase na primeira semana de marzo e deberán entregala na última se-

mana de marzo.

6ª última entrega: de exercicios e actividades teórico-prácticas correspondente ao bloque 7, efectuarase na primeira semana de abril e deberán entregala na última semana de abril.

A nota de cada exame estará ponderada segundo os estándares de aprendizaxe indicados nas táboas de «Sistema e instrumentos de avaliación».

A cualificación final será a media ponderada das notas obtidas en cada avaliación segundo o bloque ao que pertenzan, se o alumnado decidise realizar exames parciais. Para superar a materia deberá alcanzar una nota mínima de cinco.

No caso de realizar un único exame, a nota deste calcularase segundo a ponderación de cada estándar de aprendizaxe e de cada bloque.

A proba será escrita baseada nos estándares de aprendizaxe que pertenzan ao «Grao mínimo».

Os exames faranse sempre de forma presencial.

No caso que un estudante non poda asistir por estar confinado, fará o exame unha vez se reincorpore á docencia normal. De non ser posible, poderase recuperar o exame ao remate do período lectivo durante os exames de recuperación.

Excepcionalmente os exames faranse de xeito online utilizando a plataforma Cisco Webex, Falemos ou outra oficial da Xunta. O alumnado terá que dispor de cámara web, auriculares, micrófono e conexión telemática. Os exames terán que ser online, de tipo individual e oral. De non contar con estes medios, non se poderá realizar a proba e a súa nota será de «non presentado» ou suspenso. O alumnado no exame oral terá que estar mirando para a cámara, non podendo mirar para outro lado.

Na parte práctica do exame a profesora, mediante Cisco Webex, ou outras, compartirá o enunciado do problema no que se indicará a puntuación do mesmo. O alumnado, unha vez recibido o enunciado, colocará a cámara web de tal xeito que enfoque ao propio alumno resolvendo os problemas. Poderá empregar calculadora científica (non programable). O alumno unha vez resolto o problema, fotografará (ou escaneará) as follas de resposta e serán enviadas á profesora. A profesora unha vez recibidas as follas, comprobará que son lexibles, e procederá a compartir o seguinte problema co alumno. E así ata esgotar os problemas para esa parte. A duración da proba está establecida entre 1 hora e media e 2 horas.

Para superar esta proba terá que obter un mínimo de 5 puntos.

11. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados

Avaliación inicial

Data prevista de realización

Nas primeiras semanas do curso realizarase unha proba ou unha observación sistemática na aula para a avaliación inicial, co obxectivo de verificar o nivel co que chega o alumnado a cada curso, para saber cal é o nivel do grupo e para detectar posibles necesidades de reforzo, apoio ou outras medidas.

Descrición do tipo de proba

Constará de preguntas tipo test, preguntas de relación, exercicios con operacións, preguntas e respostas,.

Consecuencias do resultado da proba

Á vista dos resultados, haberá que reforzar aqueles aspectos nos que o alumnado teña dificultades ou carencias con exercicios, test, comentarios, banda deseñada, etc.

Na reunión de avaliación inicial, poñerase en coñecemento do resto do profesorado e do departamento de orientación.

12. Medidas de atención á diversidade

Un dos principios básicos que ten que ter en conta a intervención educativa é o da individualización, consistente en que o sistema educativo ofrezca a cada estudante a axuda pedagóxica que este necesite en función das súas motivacións, intereses e capacidades de aprendizaxe. Xurde disto a necesidade de atender esta diversidade. No Bacharelato, etapa na que as diferencias persoais en capacidades específicas, motivación e intereses adoitan estar bastante definidas, a organización do ensino per-

mite que o propio alumnado resolva esta diversidade mediante a elección de modalidades e optativas. Non obstante, é conveniente dar resposta, xa desde as mesmas materias, a un feito contrastable: a diversidade de intereses, motivacións, capacidades e estilos de aprendizaxe que o alumnado manifesta. É preciso, entón, ter en conta os estilos diferentes de aprendizaxe do alumnado e adoptar as medidas oportunas para afrontar esta diversidade. Hai estudantes reflexivos (detéñense a analizar un problema) e estudantes impulsivos (responden moi rapidamente); estudantes analíticos (pasan lentamente das partes ao todo) e estudantes sintéticos (abordan o tema desde a globalidade); uns traballan durante períodos longos e outros precisan descansos; algúns precisan ser reforzados continuamente e outros non; hainos que prefiren traballar sós e outros prefiren traballar en pequeno o gran grupo.

Dar resposta a esta diversidade no é tarefa fácil, pero si necesaria, pois a intención última de todo proceso educativo é lograr que o alumnado alcance os obxectivos propostos.

Como actividades de detección de coñecementos previos suxiro:

- Debate e actividade pregunta-resposta sobre o tema introducido polo docente, co fin de facilitar unha idea precisa sobre de onde se parte.
- Repaso das nocións xa vistas con anterioridade e consideradas necesarias para a comprensión da unidade, tomando nota das dificultades detectadas.
- Introducción de cada aspecto lingüístico, sempre que isto sexa posible, mediante as semellanzas coa lingua propia do alumnado ou supervivencia nela.

Como actividades de consolidación suxiro:

- Realización de exercicios axeitados e todo o abundantes e variados que sexa preciso, co fin de afianzar os contidos lingüísticos, culturais e léxicos traballados na unidade.

Esta variedade de exercicios cumpre, así mesmo, a finalidade que perseguimos. Coas actividades de recuperación-ampliación, atendo non só ao alumnado que presenta problemas no proceso de aprendizaxe, senón tamén a aqueles que alcanzaron no tempo previsto os obxectivos propostos.

As distintas formas de agrupamento do alumnado e a súa distribución na aula inflúen, sen dúbida, en todo o proceso. Entendendo o proceso educativo como un desenvolvemento comunicativo, é de grande importancia ter en conta o traballo en grupo, recurso que se aplicará en función das actividades que se vaian realizar concretamente, por exemplo, nos pequenos traballos de investigación, ou nos debates propostos, pois considero que a posta en común de conceptos e ideas individuais xeraran unha dinámica creativa e de interese no alumnado.

Concederase, pola contra, gran importancia noutras actividades ao traballo persoal e individual; en concreto, aplicarase nas actividades de síntese/resume e nas de consolidación, así como nas de recuperación e ampliación.

Hai que acometer, o tratamento da diversidade no Bacharelato desde dúas vías:

1. A atención á diversidade na programación dos contidos, presentándoos en dúas fases: a información xeral e a información básica, que se tratará mediante esquemas, resumos, glosarios, etc.
2. A atención á diversidade na programación das actividades. As actividades constitúen un excelente instrumento de atención ás diferencias individuais do alumnado. A variedade e a abundancia de actividades con distinto nivel de dificultade permiten a adaptación, ás diversas capacidades, intereses e motivacións.

13. Concreción dos elementos transversais que se traballarán no curso

No proceso de ensino-aprendizaxe fomentárase:

- O desenvolvemento da igualdade efectiva entre homes e mulleres, a prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidade e fomentar os valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.
- A aprendizaxe para previr e resolver pacificamente os conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto aos homes e mulleres por igual, ás persoas con discapacidade e ao Estado de dereito. A prevención de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia.
- A análise crítica de comportamentos e contidos sexistas e estereotipos que supoñan discriminación.
- O estudo do desenvolvemento sustentable e o medio ambiente, dos riscos de explotación e abuso sexual, o abuso e maltrato ás persoas con discapacidade, as situacións de risco derivadas da inadecuada utilización das Tecnoloxías da Información e a Comunicación, así como as formas de protección ante emerxencias e catástrofes.
- O desenvolvemento e afianzamento do espírito emprendedor e a adquisición de competencias para a creación de diversos modelos de empresas, para fomentar a igualdade de oportunidades e o respecto ao emprendedor e ao empresario, así como a ética empresarial.

- No ámbito da educación e a seguridade viaria, promoveranse accións para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico, coa finalidade de que o alumnado coñeza os seus dereitos e deberes como usuarios/as das vías, en calidade de peóns, viaxeiros/as e condutores/as de bicicletas ou vehículos a motor, respecten as normas e os sinais e se favoreza a convivencia, a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía con actuacións adecuadas tendentes a evitar os accidentes de tráfico e as súas secuelas.

14. Actividades complementarias e extraescolares

4º ESO – Economía

Dentro do programa de actividades complementarias propostas polo departamento, podemos salientar as seguintes por orde de preferencia:

- Utilización do material didáctico aloxado na páxina web «*Finanzas para todos*» promovida pola CNMV.
- Visita a empresas do contorno de Vigo. (1T)
- Visita ao polígono industrial de Mos – Porriño. (2T)

4º ESO – Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial

Dentro do programa de actividades complementarias propostas polo departamento, podemos salientar as seguintes por orde de preferencia:

- Visita a empresas do contorno de Vigo. (1T)
- Visita ao polígono industrial de Mos – Porriño. (2T)

2º Bacharelato – Economía de empresa

Dentro do programa de actividades complementarias propostas polo departamento, podemos salientar as seguintes por orde de preferencia:

- Visita a empresas do contorno de Vigo. (1T)
- Visita fóra do contorno de Vigo. (2T)

Contribución ao plan lector

Contribuír ao Plan Lector do centro mediante a lectura de libros como «*La buena suerte*», «*El éxito para perdedores*» e outros, así como artigos de xornais sobre algún tema económico. Contribuiremos ao Plan das Tics, usando a aula de informática para buscar información sobre a materia impartida.

15. Mecanismos de revisión, avaliación, modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora

Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica

A periodicidade coa que se revisará, será ao remate de cada curso.

Medidas que se adoptarán como resultado da revisión

Segundo o resultado obtido nos seguintes indicadores, procederase ou non, á revisión da programación.

Indicadores

		Escala			
		1	2	3	4
1.	Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas ou proxectos a partir dos elementos do currículo				
2.	Adecuación da secuenciación e da temporalización das unidades didácticas, temas e proxectos.				
3.	O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.				
4.	Adecuación da secuenciación dos estándares para cada unha das unidades, temas ou proxectos.				
5.	Adecuación do grao mínimo de consecución fixado para cada estándar.				
6.	Asignación a cada estándar do peso correspondente na cualificación.				
7.	Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.				
8.	Asociación de cada estándar cos elementos transversais a desenvolver.				
9.	Fixación dunha estratexia metodolóxica común para todo o departamento.				
10.	Adecuación da secuencia de traballo na aula.				
11.	Adecuación dos materiais didácticos utilizados.				
12.	Adecuación do libro de texto.				
13.	Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado, incluídas as consecuencias da proba.				
14.	Adecuación da proba de avaliación inicial, elaborada a partir dos estándares.				
15.	Adecuación do procedemento de acreditación de coñecementos previos.				
16.	Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos, etc.				

		Escala			
		1	2	3	4
17.	Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación dun exame e dunha avaliación.				
18.	Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final.				
19.	Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación extraordinaria.				
20.	Adecuación dos criterios establecidos para o seguimento de materias pendentes.				
21.	Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación desas materias pendentes.				
22.	Adecuación dos exames, tendo en conta o valor de cada estándar.				
23.	Adecuación dos programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares.				
24.	Adecuación das medidas específicas de atención ao alumnado con NEAE.				
25.	Grao de desenvolvemento das actividades complementarias e extraescolares previstas.				
26.	Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos.				
27.	Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre os criterios de promoción.				
28.	Adecuación do seguimento e da revisión da programación ao longo do curso.				
29.	Contribución ao plan de lectura do centro.				
30.	Grao de integración das TIC no desenvolvemento da materia.				